

KAGU-EESTI MAINEKUJUNDUS 2019

SISUKORD

UURINGU TAUST	3
UURINGU LÄBIVIIMINE.....	4
KOHALIKE RAHULOLU UURING	4
TURISTIDE UURING	4
KOKKUVÕTE TULEMUSTEST	6
KOHALIKE ELANIKE RAHULOLU.....	6
PIIRKONNAST LAHKUNUD	7
UUSSISSERÄNDAJAD JA TAGASIPÖÖRDUJAD	9
KOHALIKE SOOVITUSED	10
PÕLVA, VALGA JA VÕRU MAAKONNAS TEGUTSEVAD ETTEVÕTETE RAHULOLU	11
TURISTIDE UURING	14
EESTI TURISTID	14
LÄTI TURISTID	22
VEENE TURISTID	29
KOKKUVÕTE	31

UURINGU TAUST

Tellija. AS Võrumaa Arenduskeskus

Ülesanne. Viia läbi Kagu-Eestis maineuuring erinevate sihtgruppide seas koostöös kohalike partneritega ning antud tulemuste põhjal välja töötada efektiivne Põlva, Valga ja Võru maakonna 2022+ mainekujundus strateegia.

Eesmärk. Selgitada välja mis hoiab inimesi Kagu-Eestis paiksena, mis on piirkonnast lahkumise põhjused ja mis takistab tagasipöördumist. Selgitada välja miks turistid külastavad piirkonda ning külastajate profiil, mida külastuse ajal tehakse, rahulolu Kagu-Eestiga ning soovituslikud arenemiskohad

Valim ja metoodika.

1. Põlva, Valga ja Võru maakonnast lahkunud, valim 100. Küsitlus viidi läbi internetiküsitlusena Google Forms platvormil. Vastajaid kokku 354.
2. Põlva, Valga ja Võru maakonda uussisserändajad ja tagasipöördujad, valim määramata. Küsitlus viidi läbi osaliselt tänavaküsitlusena ning osaliselt internetis JotForm platvormil. Vastajaid kokku 37.
3. Põlva, Valga ja Võru maakonnas tegutsevad ettevõtted, valim 100. Küsitlus viidi läbi internetiküsitlusena Google Forms platvormil. Vastajaid kokku 101.
4. Põlva, Valga ja Võru maakondade rahulolu küsitlus (kohalikud elanikud ja lahkuja profiiliga kohalikud), valim 200. Küsitlus viidi läbi osaliselt tänavaküsitlusena ning osaliselt internetis Google Forms platvormil. Vastajaid kokku 370.
5. Põlva, Valga ja Võru maakonda külastavad Eesti, Läti ja Vene turistid. Iga sihtgrupi valim 100.

Küsitlusperiood. Juuli-oktoober 2019.

Uuringu projektijuht. Anu-Mall Naarits, Marketingi Instituut.

UURINGU LÄBIVIIMINE

KOHALIKE RAHULOLU UURING

Uuring viidi läbi nii Kagu-Eestis koha peal kui ka internetipõhiselt. 22.-24. juuli viidi läbi esimene tsüklil rahulolu uuringust kohalike seas, mille tulemusel saadi 180 vastajat. Internetiküsitlus oli avatud 29.07-5.08 ning vastajaid saadi 174. Küsitlust levitati peamiselt Põlva, Valga ja Võru maakonna Facebooki gruppides. Kokku vastajaid 354.

Piirkonnast lahkunute küsitlust levitati internetis erinevates Facebooki gruppides hõlmates enda alla eestlased, kes on Kagu-Eestist kolinud teise maakonda või eestlased, kes on kolinud teise riiki (peamiselt Soome, Rootsi, Norra ning Austraalia). Küsitlus oli lahti 3.-7. august ning selles vahemikus saadi vastajaid 354.

Uuississerändajaid ja tagasipöördujaid saadi 22.-24. juuli Kagu-Eestist koha pealt 11 ning ülejäänud 26 vastust koguti läbi internetiküsitluse vahemikus 5.-8. august. Küsitlust levitati kolme maakonna Facebooki gruppides ning SA Võrumaa Arenduskeskuse abiga.

Ettevõtjate küsimustik oli avatud 1.-9. august ning seda levitati otse Valga ja Võru maakonnas tegutsevate ettevõtetele. Esmalt valiti Valga ja Võru maakondade Äripäeva TOP-ist ettevõtted ning läheneti otse tegevjuhtidele. Seejärel pöörduti läbi Võru ja Valgamaa Ettevõtluskeskkonna kõikide maakondades tegutsevate ettevõtete poole mille tulemusel saadi 74 vastajat. Põlva maakonna vastuste osakaaluks kasutati olemasolevat Põlvamaa Omavalitsuste Liidu uuringut, mis viidi läbi sügis 2019. Kokku osales küsitluses 101 ettevõtet.

TURISTIDE UURING

Uuring viidi läbi nii Kagu-Eestis koha peal kui ka internetipõhiselt. 22.-24. juuli viidi läbi esimene tsüklil turistide uuringust, mille tulemusel saadi 32 vastajat. Teine tsüklil turistide uuringust viidi läbi 22.-23. august, mille tulemusel saadi 20 vastajat. Kolmas tänavaküsitluse tsüklil viidi läbi 22. september Luhamaa piiripunktis fookusega Vene turistidele, mille tulemusel saadi kokku 8 vastajat.

Tänu turistide madalale vastamisaktiivsusele võeti kasutusel tänavaküsitlusele alternatiivsed meetodid, milleks olid internetiküsitlus ning koostöös piirkonna populaarsemate majutusasutustega turistide rahulolu küsitlused hotellides ja puhkemajades. Inimestel oli võimalus küsimustikele vastata vahemikus september-oktoober 2019. Selle tulemusel saadi lisaks Eesti turistide vastuseid 42 ning Läti turistide

vastuseid 24.

Kogu juuli-oktoober perioodi tulemusel oli turistide uuringu vastajate arv järgmine:

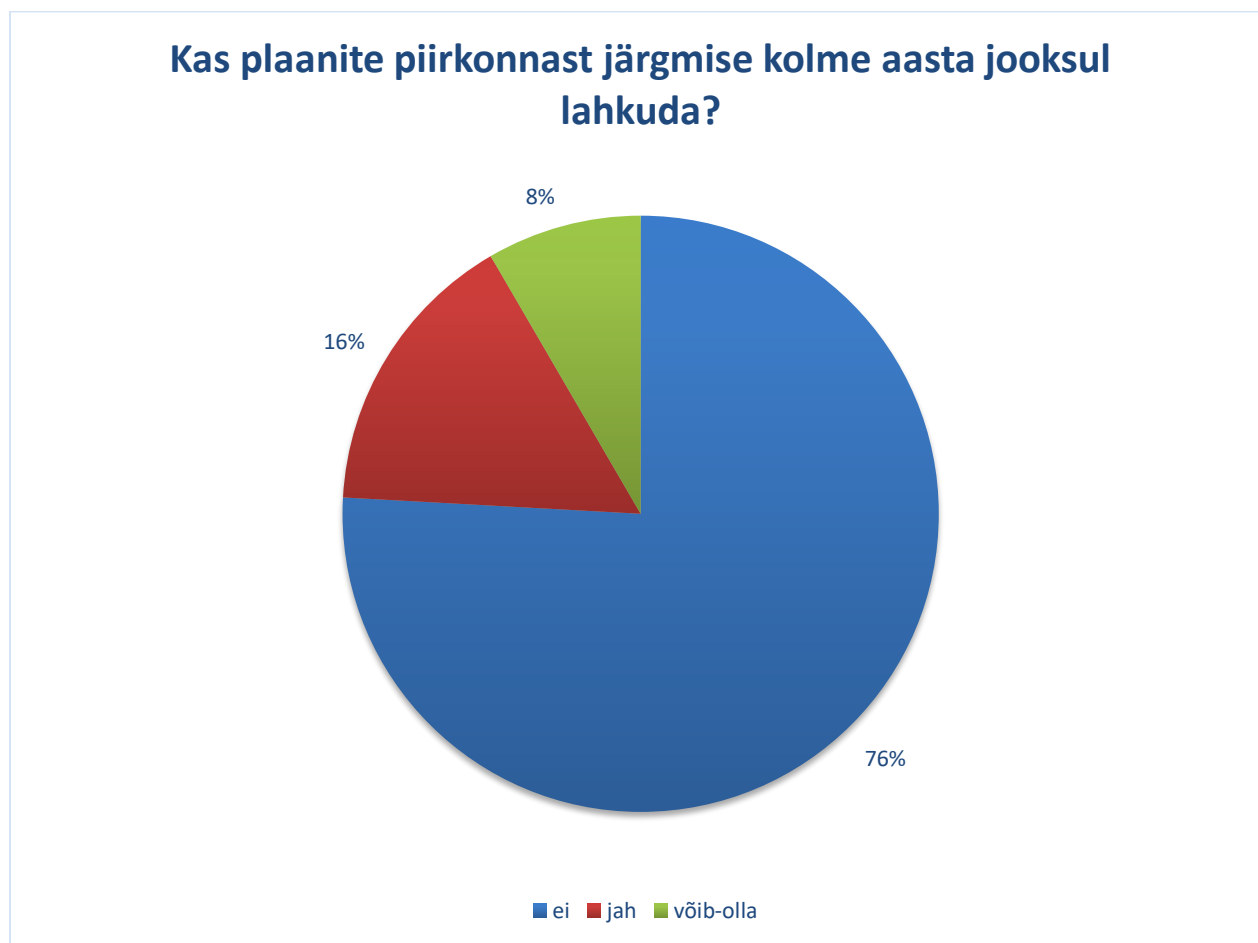
Eesti turiste 94, Läti turiste 24 ning Vene turiste 8.

Kuna Läti ja Vene turistide vastamisaktiivsus oli oodatust madalam, käsitletakse antud uuringu valguses küsitlusi kvalitatiivselt ning Eesti turistide küsitlusi kvantitatiivselt.

KOKKUVÕTE TULEMUSTEST

KOHALIKE ELANIKE RAHULOLU

Põlva, Valga ja Võru maakonnas on Statistikaameti kohaselt 56 000 tööelist elanikku, kellest 76% s.t 13 000 elanikku plaanib järgmise kolme aasta jooksul lahkuda.

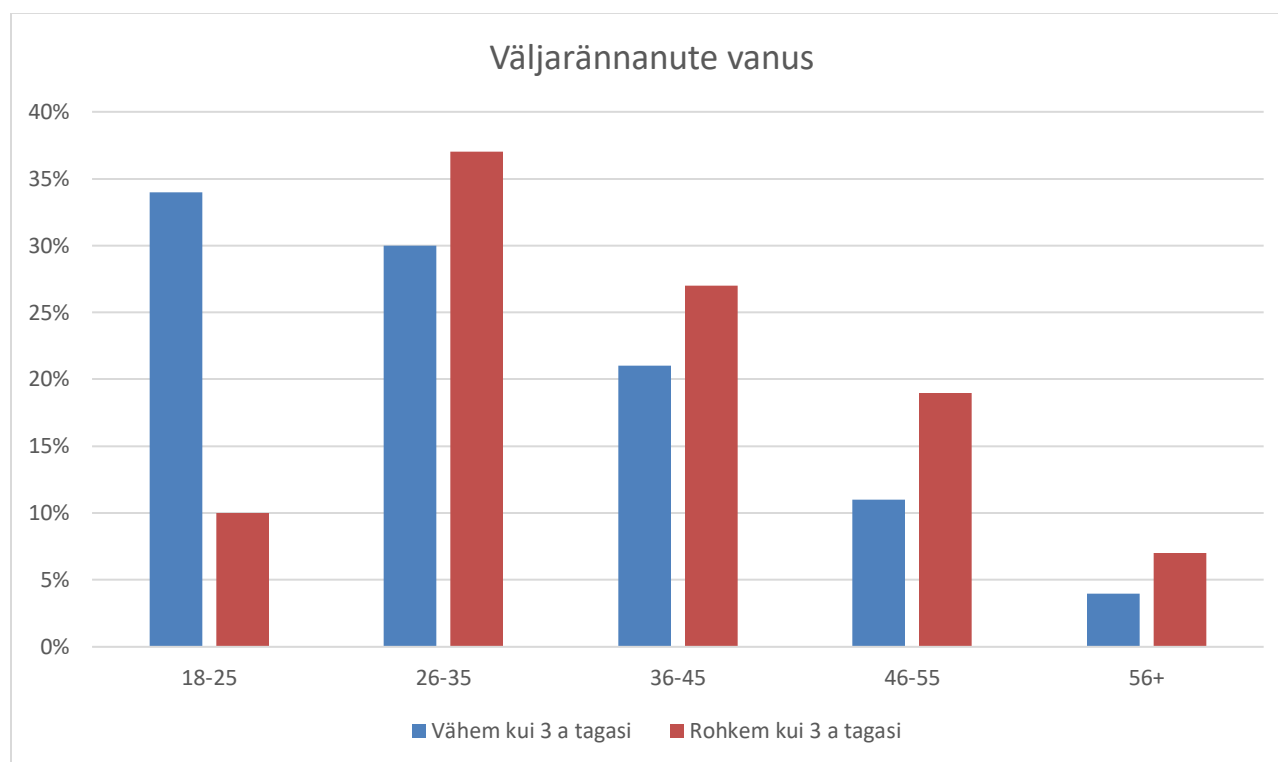
Piirkonnas elavate inimeste **keskmise rahulolu** Kagu-Eestiga on **7,3**.

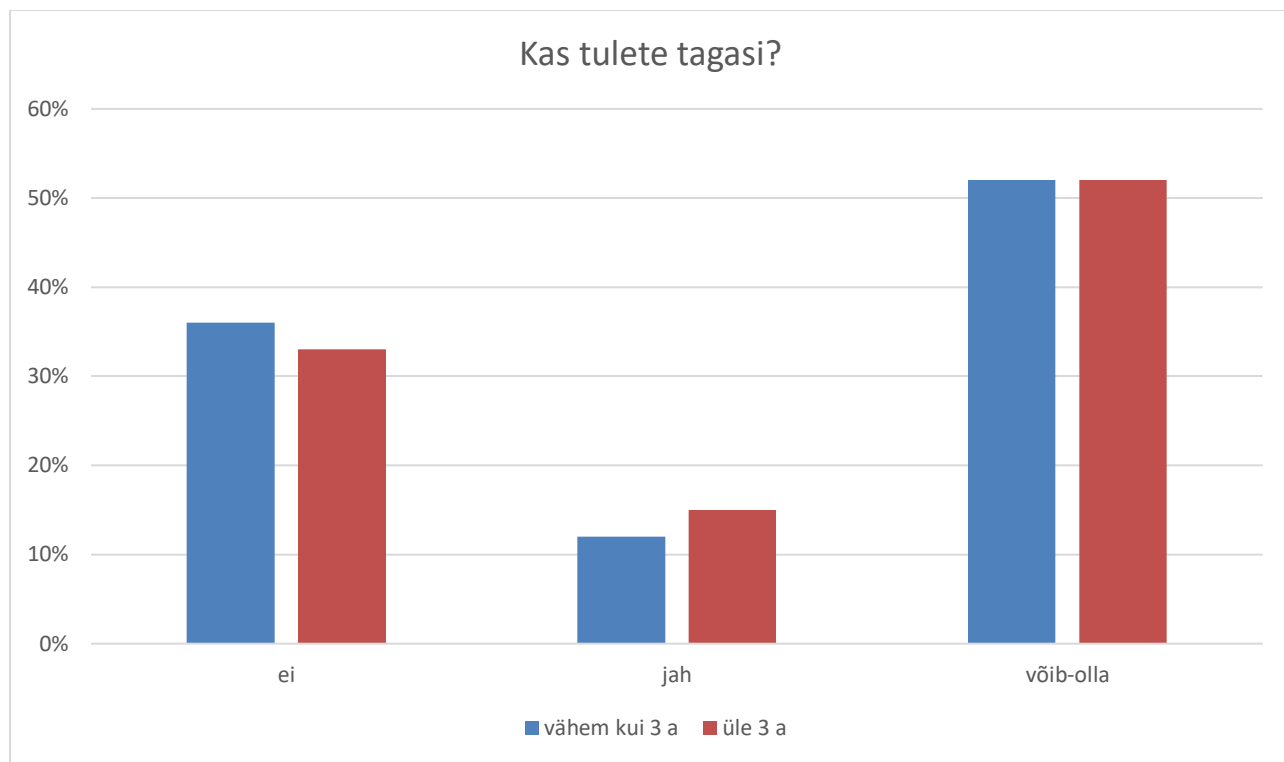
25% vastajatest on piirkonnaga **väga rahul** ning soovitsid 5-palli süsteemis 4,7 sõbral/tuttaval Kagu-Eestisse kolida. Neist 10% keskmise vanusega 25 plaanib järgmise kolme aasta jooksul piirkonnast ära kolida eelkõige hariduse omandamise eesmärgil. Keskmiselt 44-aastased väga rahul vastajaid hoiab piirkonnas oma kodu olemasolu ning sobiv elukeskkond. Keskmiselt on nende majapidamises on talvel 18,7 kraadi ning töökoht kodust 12 km kaugusel.

50% vastajatest on piirkonnaga **keskmiselt rahul** ning soovitsid 5-palli süsteemis 3,8 sõbral/tuttaval Kagu-Eestisse kolida. Neist 20% keskmise vanusega 32 plaanib järgmise kolme aasta jooksul piirkonnast ära kolida eelkõige hariduse omandamise ja parema töökoha eesmärgil. Keskmiselt rahulolevad inimesed on u 42-aastased, kellel on majapidamises talvel 18,2 kraadi (neist järgmise kolme aasta jooksul plaanivad ära kolida inimesed, kelle majapidamises langeb temperatuur 17,7 kraadini) ja nende töökoht kodust on keskmiselt 18 km kaugusel.

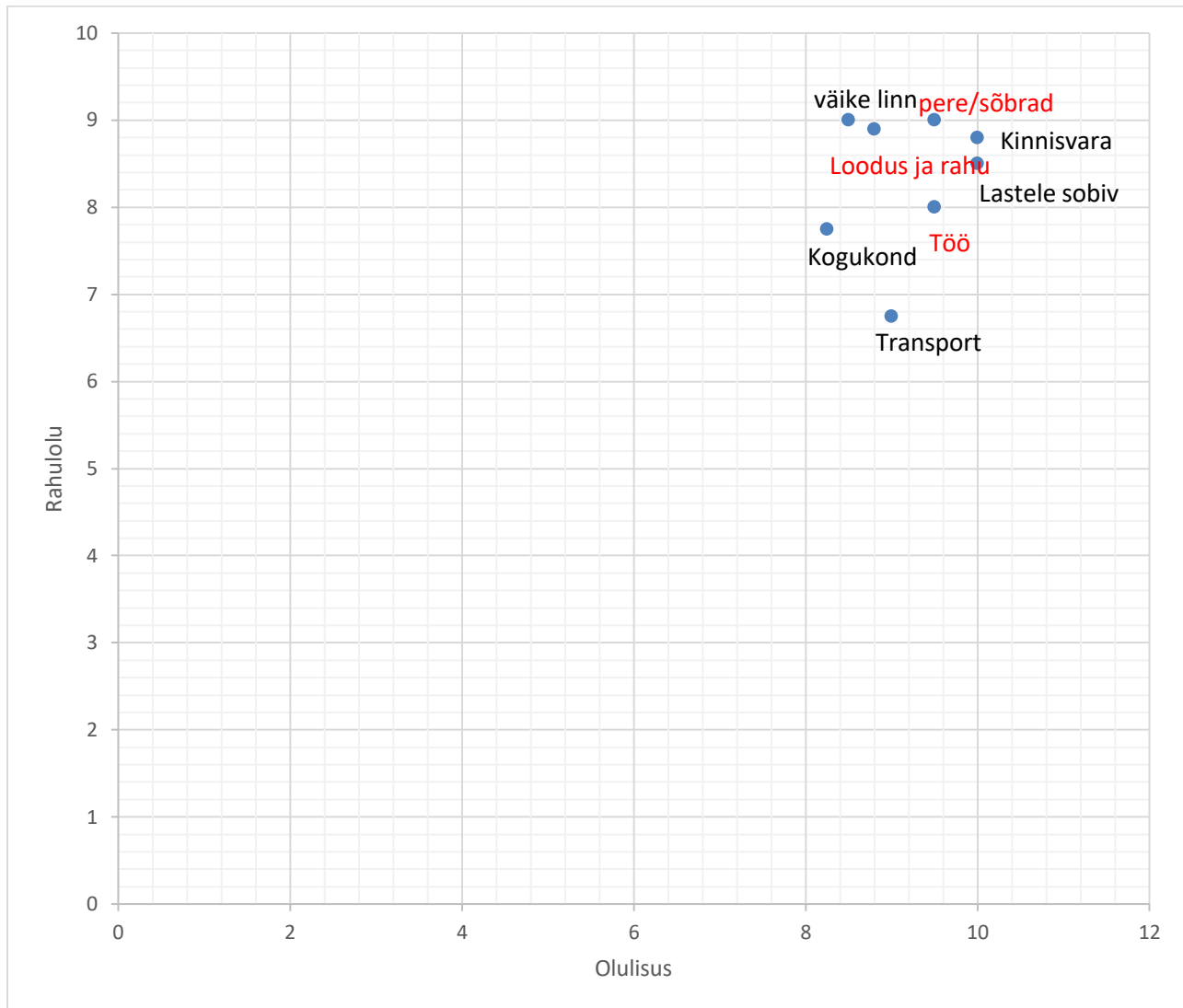
25% vastajatest on piirkonnaga **vähe rahul** ning soovitsid 5-palli süsteemis 2,7 sõbral/tuttaval Kagu-Eestisse kolida. Neist 44% keskmise vanusega 31 plaanib järgmise kolme aasta jooksul ära kolida, otsides tööd ning paremat palka. Vähe rahulolevad inimesed on keskmiselt 44-aastased, kelle majapidamises langeb talvel temperatuur 17,5 kraadini ning töökoht kodust asub 45-km kaugusel.

PIIRKONNAST LAHKUNUD

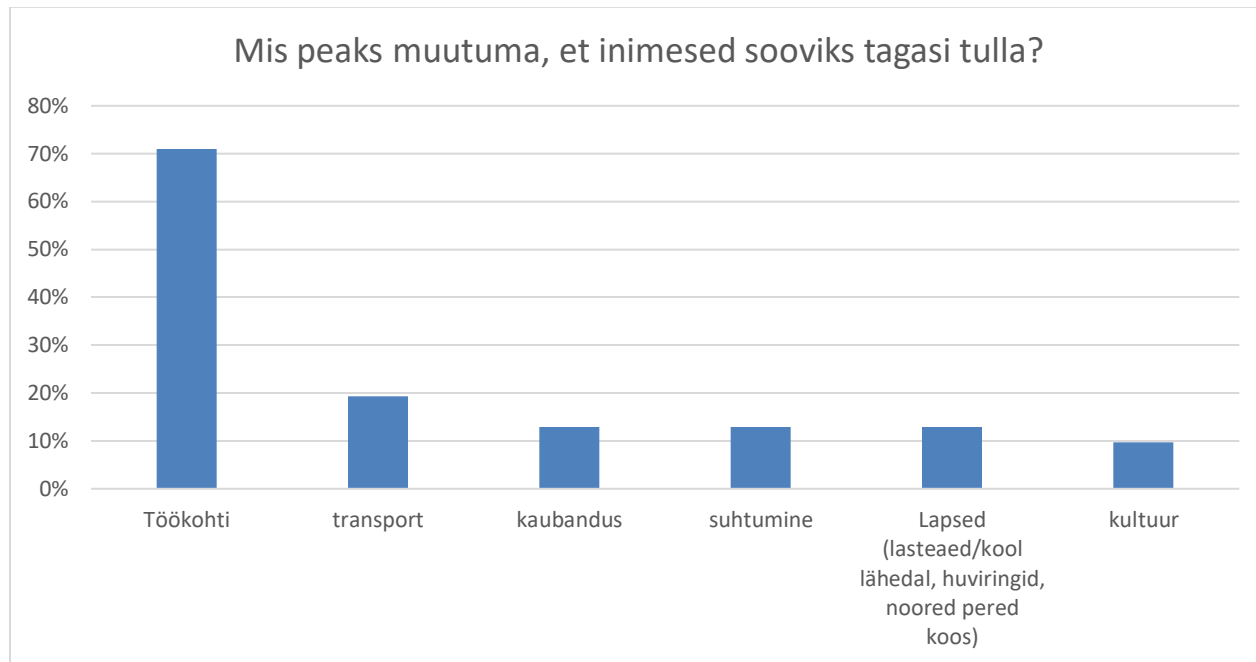
UUSSISSEÄRÄNDAJAD JA TAGASIPÖÖRDUJAD

Tagasipöördujate ja uussisseerändajate jaoks on kõige olulisemad pere, sobiv töökoht ning loodus koos rahu ja vaikusega. Oma profiililt on nad väga ratsionaalselt mõtlejad ning väiksema osakaaluga olid vastajatele veel olulised väikelinna elu, kinnisvara omamine ning lastesõbralik elukeskkond.

Vastajate sõnul muudab piirkonda tagasipöördumise keeruliseks **pikad vahemaad s.t nõrk infrastruktuur**, mistõttu on inimesed autost sõltuvad ning nende liikumisvabadus on piiratud. Tänu sellele on igasuguste tegevuste ajakulu võrdlemisi suurem (n.t. tööl käimine, mis tähendab hommikul varem ärkamist). Vastajate sõnul on samuti keeruline leida piirkonnas endale elamispind ning meeldiv töökoht kodu lähedal ja situatsiooni ei

soosi olematu sünnitusmaja. Uussisserändajana on raske sisse sulanduda ning tagasipöördujana on kerge tagasi tulla juhul kui on võrdlemisi vähe aega piirkonnast eemal oldud ning sotsiaalsed sidemed ei ole veel kadunud.

KOHALIKE SOOVITUSED

„Siin peaks olema peresõbraliku hinnaga juba nendes piirkondades, kus on sarnane sotsiaalne võrgustik juba olemas. Näiteks noored pered koos, et lastel oleks hea mängida. Oluline on ka vaba-aja tegevus ja loomulikult ka potentsiaal endale palk välja teenida. Kui ei ole töökohta, siis tekitada teadmine, kuidas seda ise teha.“

„Räägin neist asjust, millest tõsiselt puudust tunnen:

1. Toidukauplustesse paremat toiduvalikut, ka n-ö nende peale mõelda, kes jõuavad osta. Ei peaks olema ainult kõige odavam valik nagu ülirasvane hakkliha, vähe puuvilju jne.
2. Toidu tellimise võimalus koju.
3. Maakonna ametnike vastuvõtu ajad võiksid olla mõeldud ka inimestele, kes käivad hoopis kolmandas linnas tööl. Näiteks kui töötad Tartus ja ise elad Põlvas, siis ametniku vastuvõtule saamine enne kella 16 tähendab poolest päevast töölt ära tulemist. Lõpuks ometi on vähemalt postkontori avamisaegadega arvestatud inimestega, kes jõuavad töölt hilja koju.“

„Kohalikud Omavalitsused peaksid muutma oma suhtumist inimestesse. Rohkem kaasamist, rohkem ärakuulamist ja kohalike inimeste vajadustega arvestamist.“

„Looge erinevaid tasuvaid töökohti lähtudes erialadest, pakkuge soodsatel tingimustel elukohti ning toetage oma kodu soetamist.“

„Ühistranspordiga liikumine mugavamatel ja mõistlikumatel kellaaegadel.“

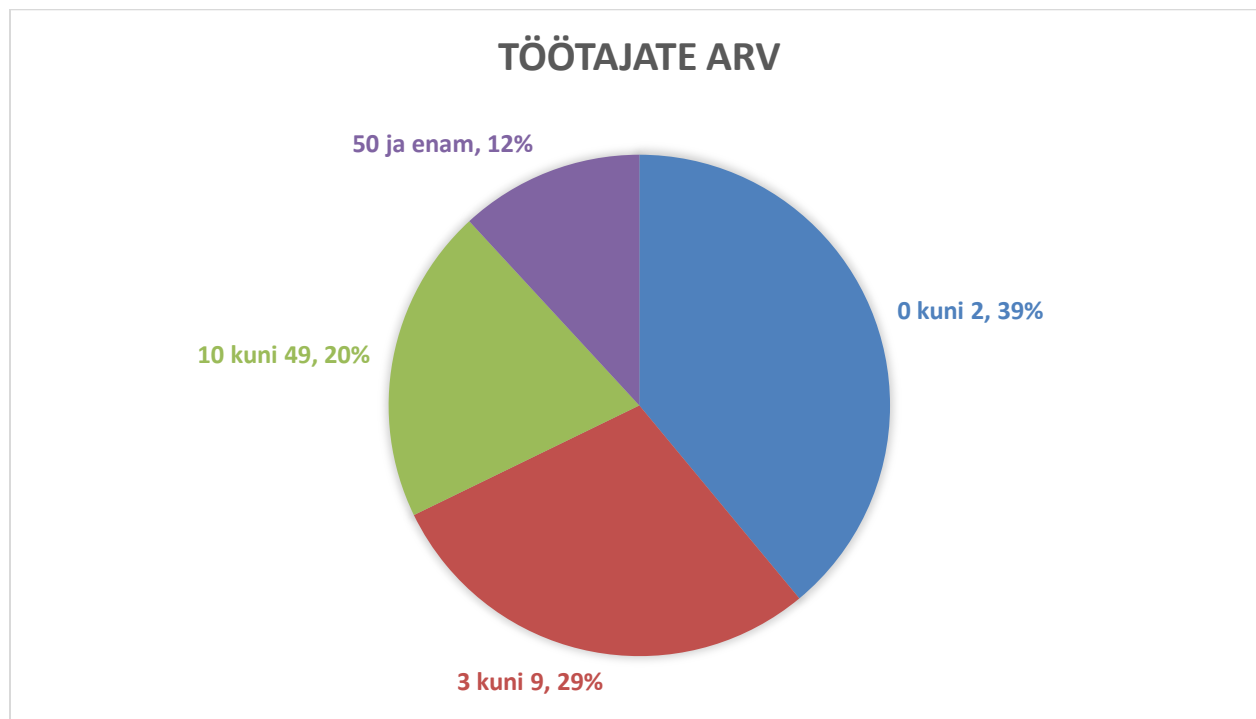
„Vaja oleks sünnitusosakonda ning Valga teede täielikku parandamist. Neid lapitakse nagu lapitekki, aga augud on varsti jälle teel. Samuti kui vanad ja ohtlikud majad lammutataks ära, oleks linna välimus palju parem ning väheneks ka õnnetuste oht.“

„Töövõimalusi ja valikuid (sh vaba aja veetmiseks) on kahjuks koha peal liiga vähe. Palgad on väikesed ja see on ka üks põhjuseid, miks ei tulda Kagu-Eestisse elama. Inimesed ei julge võtta pangalaenu ja kolida piirkonda elama, kui tulevik on ebakindel.

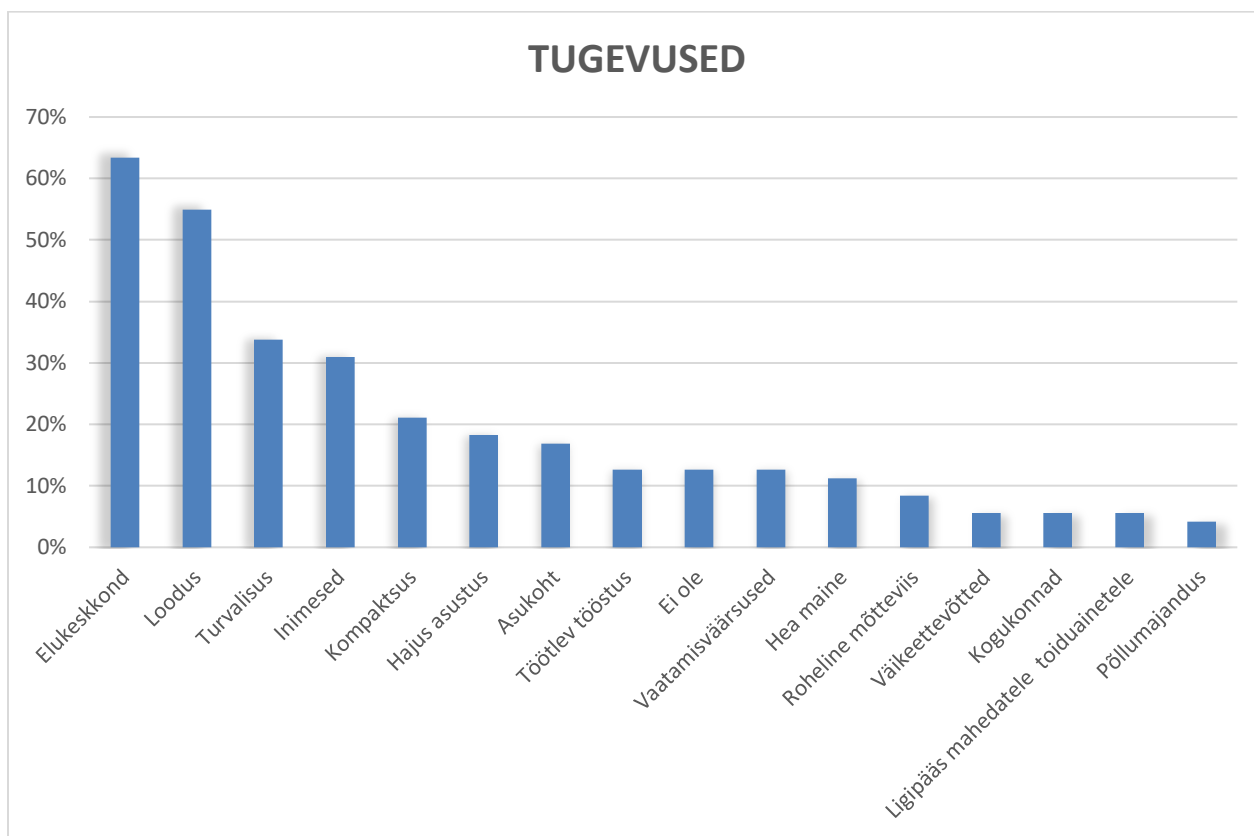
Kaugemal tööl käimiseks ja vaba aja veetmiseks oleks vaja pakkuda paremat transpordiühendust inimestele, kes ei oma autot või ei soovi igapäevaselt autoga sõita. Bussid küll sõidavad, kuid rongiühendust oleks vaja parandada.

Lisaks tööle on kehvad võimalused meelelahutuseks ja ilma autota pole võimalik tulla ja minna üritusele, ostlema jne sest ühistranspordi peale ei saa lootma jääda. Sellepärast kolitakse mujale ning valitakse elukoht, kus on kõik lähemal või parem transpordiühendus.“

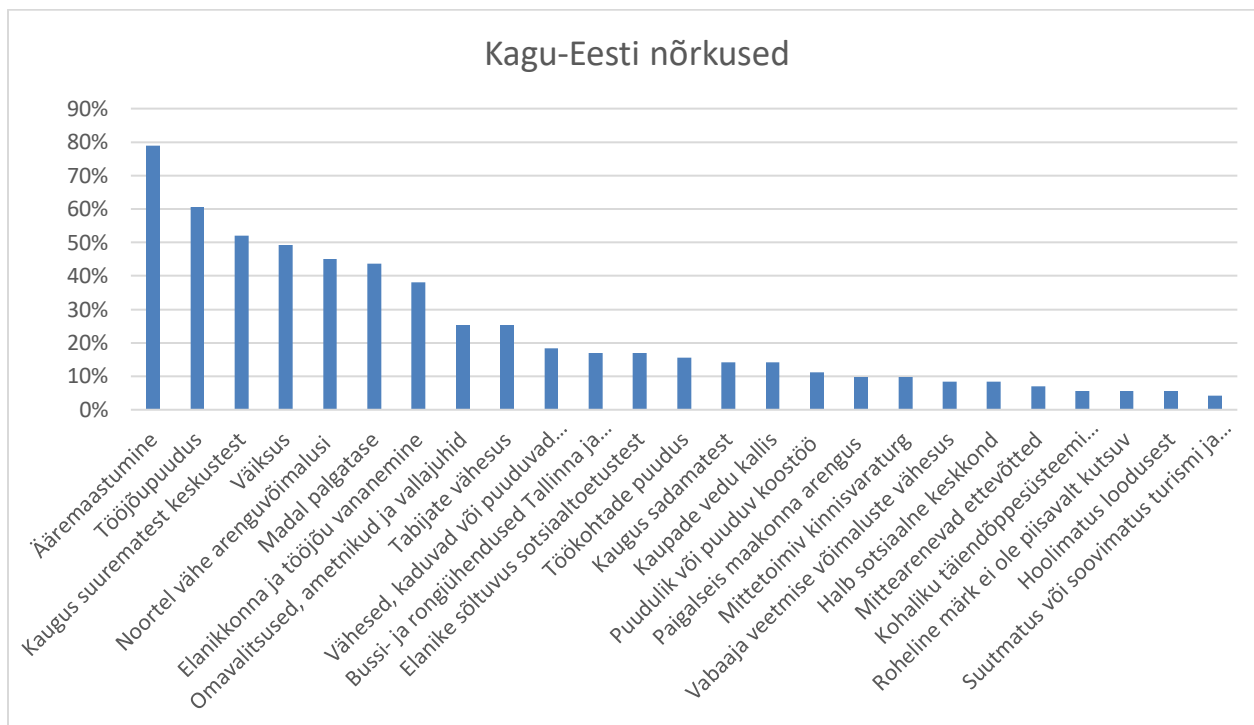
PÕLVA, VALGA JA VÕRU MAAKONNAS TEGUTSEVAD ETTEVÕTETE RAHULOLU

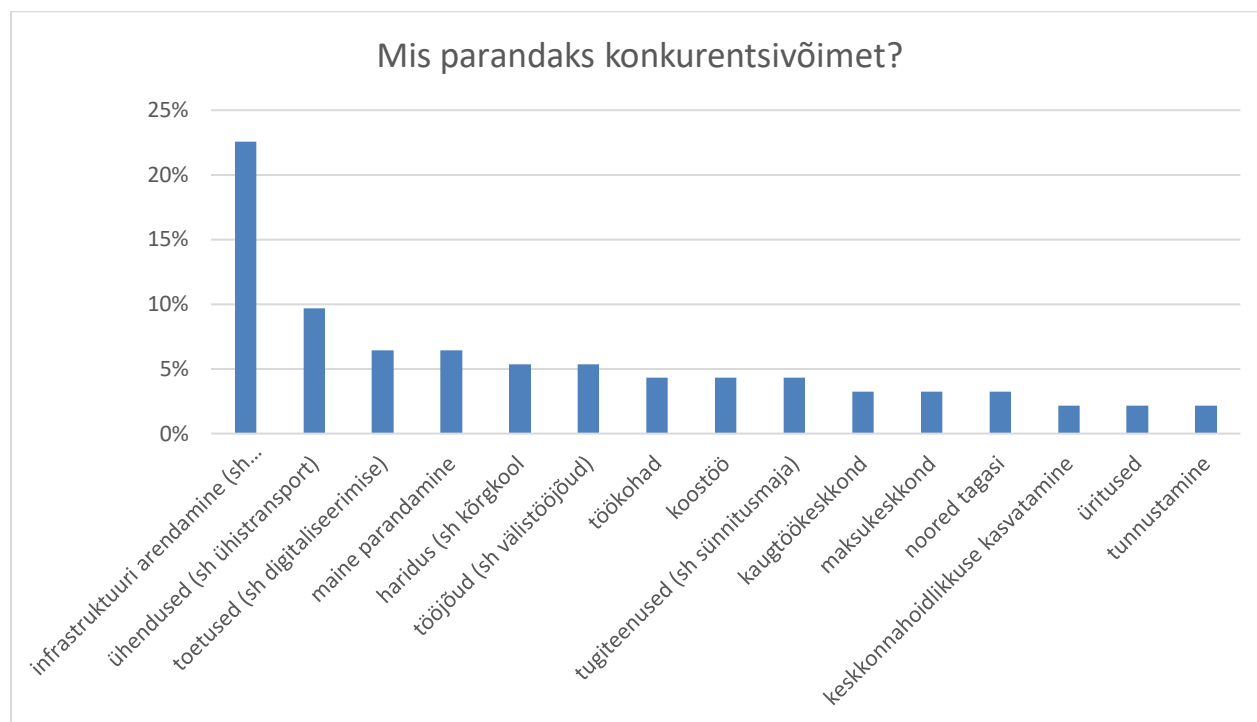
Küsimustikule vastanud ettevõtete **keskmise rahulolu** 10-palli süsteemis on **6,8**.

Kagu-Eesti ettevõtete arvamus piirkonna tugevustest sarnaneb suuresti kohalike arvamusega, kus elukeskkond, loodus ja turvalisus on eeliseks.

Kagu-Eesti suurimaks nõrkuseks vastajate arvates on **ääremaastumine, kvalifitseeritud tööjõu puudmine** ning **kaugus suurematest keskustest** nagu Tallinn ja Tartu. Ettevõtjate küsitluse tulemused näitasid, et laienemist ja eksporti takistab tööjõu vananemine, noorte inimeste puudumine piirkonnas ja madalad palgad.

Kohalike ettevõtete arvates parandaks konkurentsivõimet ülekaalukalt infrastruktuuri parandamine (s.h interneti olemasolu ja laiem levik, kasutatavad laopinnad, teede korrashoid jne).

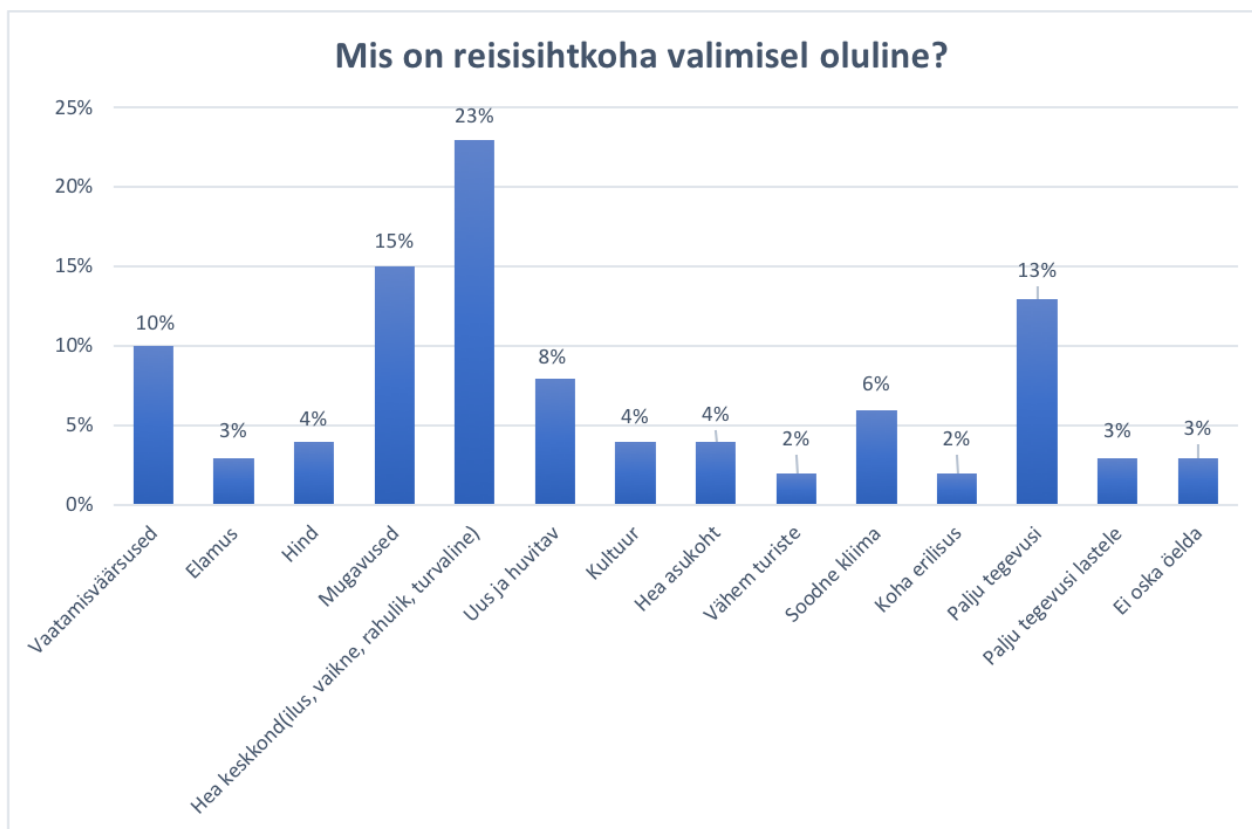
TURISTIDE UURING

EESTI TURISTID

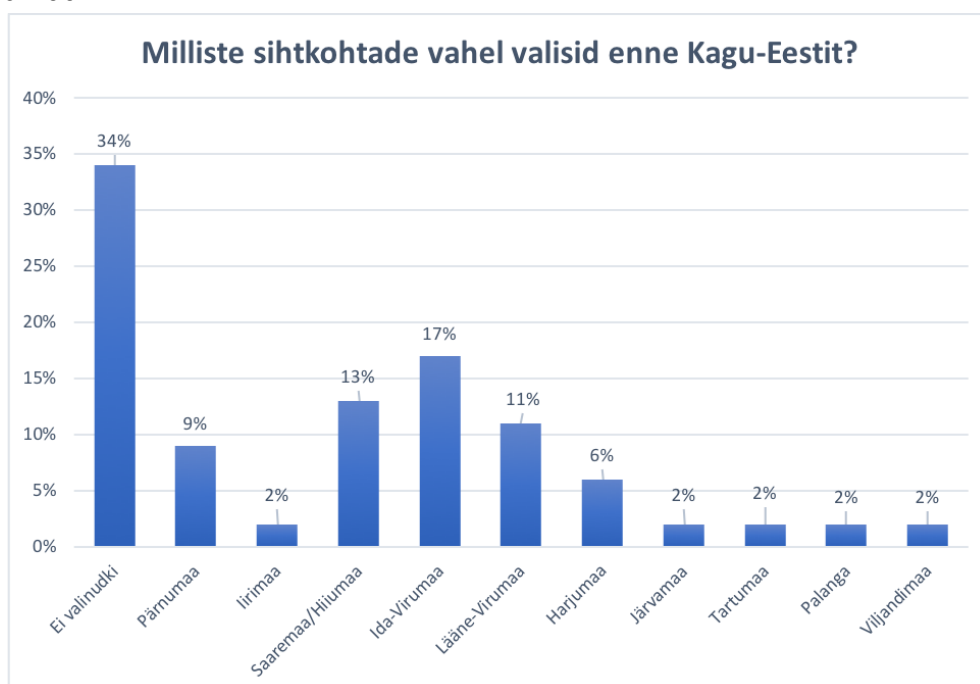
Küsitlusele vastanud Eesti turistidest oli 15% külastupõhjuseks **äriturism** s.h koolitused, seminarid, suvekool jne ning 14% inimestest tõi piirkonda **ilus loodus, vaikus** ja **rahu**. 11% vastanutest on Kagu-Eestit regulaarselt külastavad turistid, kes käivad mitu või kord aastas piirkonnas puhkamas või perel, sugulastel ning sõpradel külas. Piirkonda külastatakse ka vaatamisväärsuste ning erilise kultuuri kogemise eesmärgil ning 8% vastanutest ajendas maakondi külastama soodne pakkumine majutusasutustelt. Kõikidest vastajatest oli ainult 3% esimest korda Kagu-Eestis turismireisil.

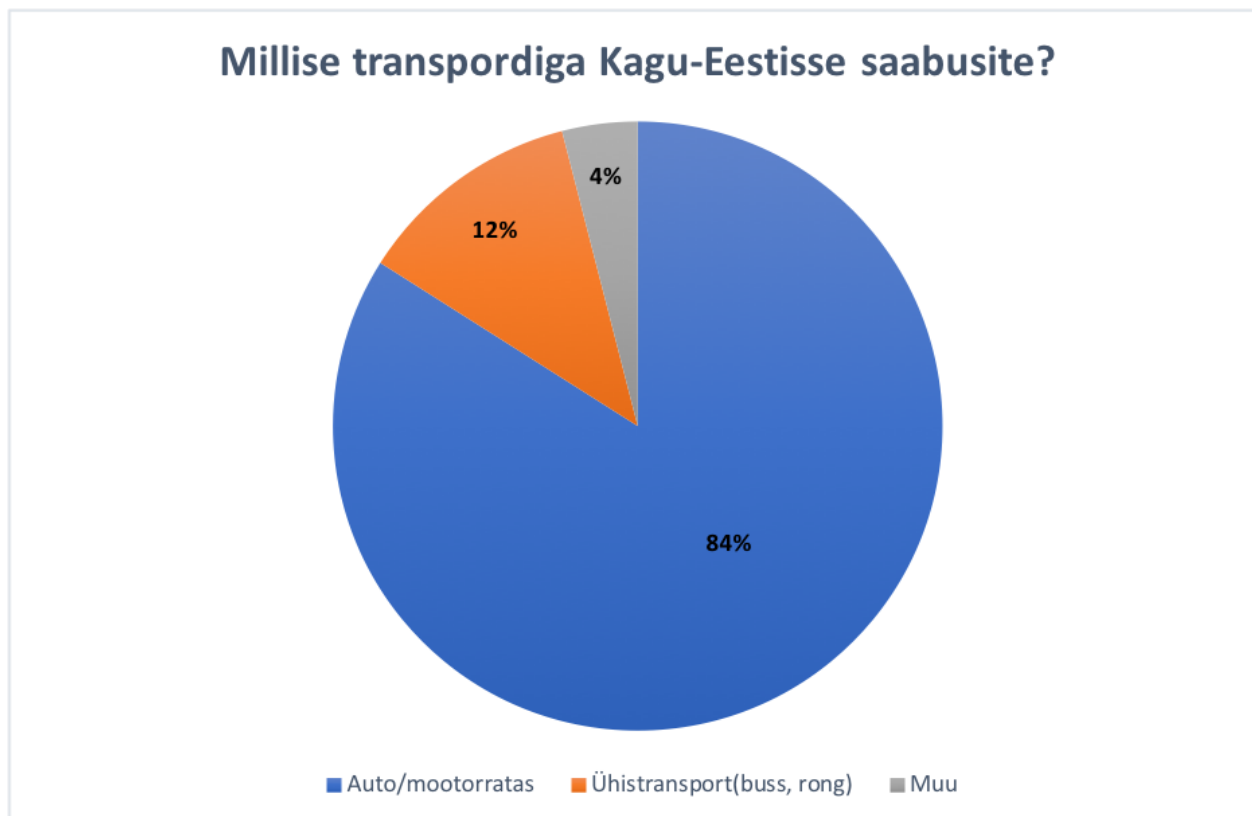
Reisisihtkohta valides on 23% vastanute jaoks ülekaalukalt oluline **hea keskkond** s.t kaunis loodus, vaikus, rahu, ilus arhitektuur jpm. Lisaks tõi 15% vastanutest esile veel mugavuste olemasolu s.h kvaliteetsed restoranid ja hea hotell ning 14% valivad sihtkoha tegevuste mitmekesisuse järgi s.h toodi välja enim ujumis- ja sportimisvõimalused. Samuti saab veel välja tuua vaatamisväärsuste olemasolu ning piirkonna võimalust pakkuda midagi uut ja huvitavat külastajale.

34% kõikides vastajatest olid **kohe**selt teadlikud, et soovivad Kagu-Eesti piirkonda reisida ning ei kaalunud erinevate sihtkohtade vahel. Uuringu põhjal oli vastajate seas enim konkureerivaks turismi sihtkohaks Ida-Virumaa ning seejärel Saaremaa/Hiiumaa ning Lääne-Virumaa.

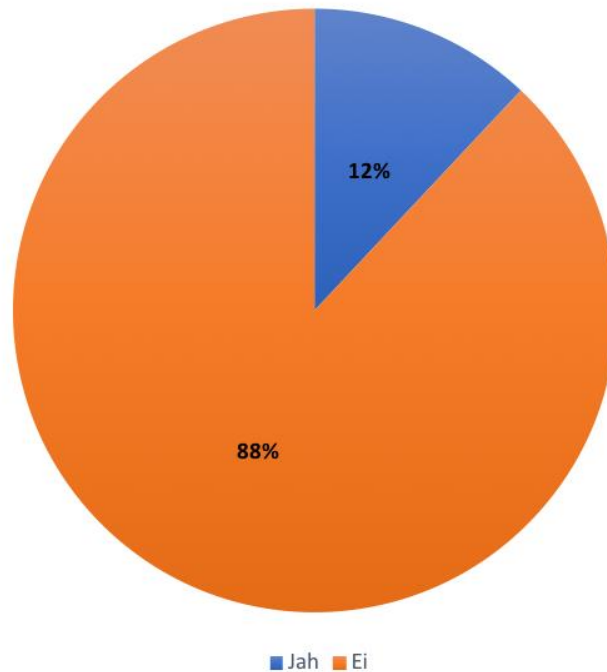

84% vastajatest kasutab reisisihtkohta jõudmiseks isiklikku autot või mootorratast ning kõigest 12% ühistransporti s.h bussid ja rongid.

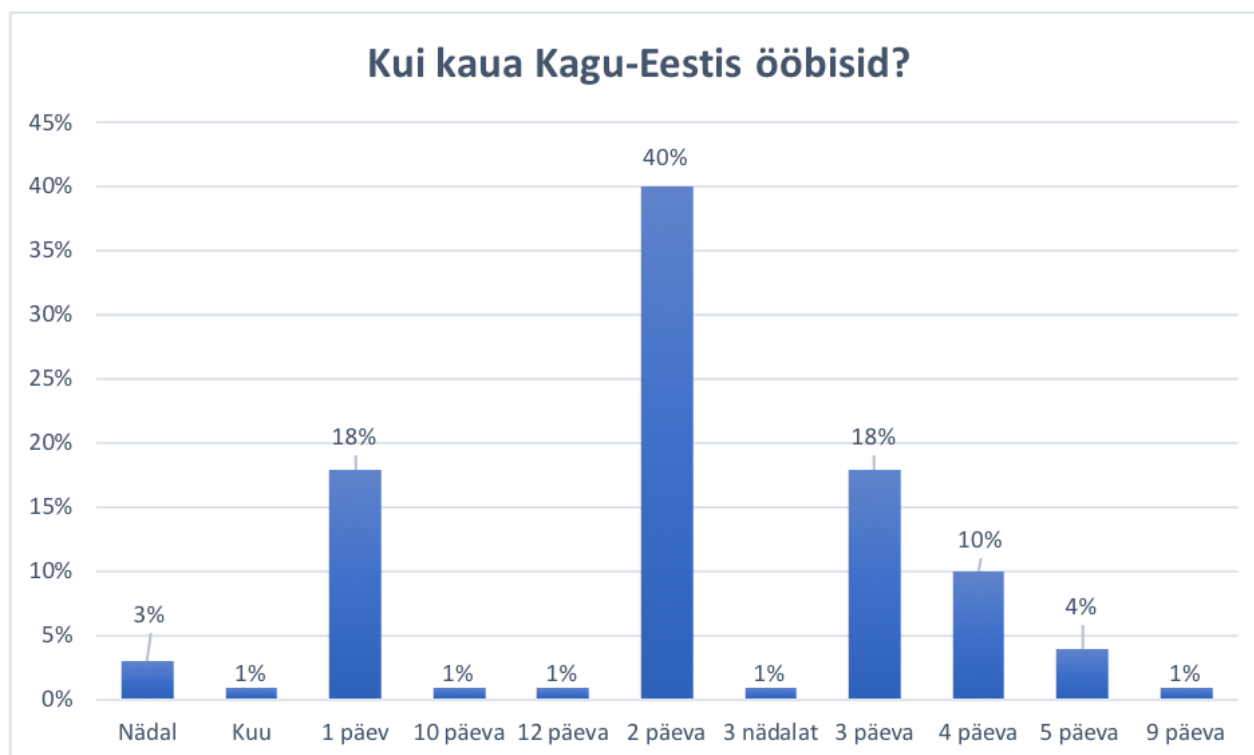

88% vastanutest ööbis terve oma reisi vältel ainult Kagu-Eestis ning 12% Eesti turistidest oli kas läbisõidul või teel/tulemas järgmisesse sihtkohta s.h Läti, Pärnu, Tartu, Abja-Paluoja ja Rakvere.

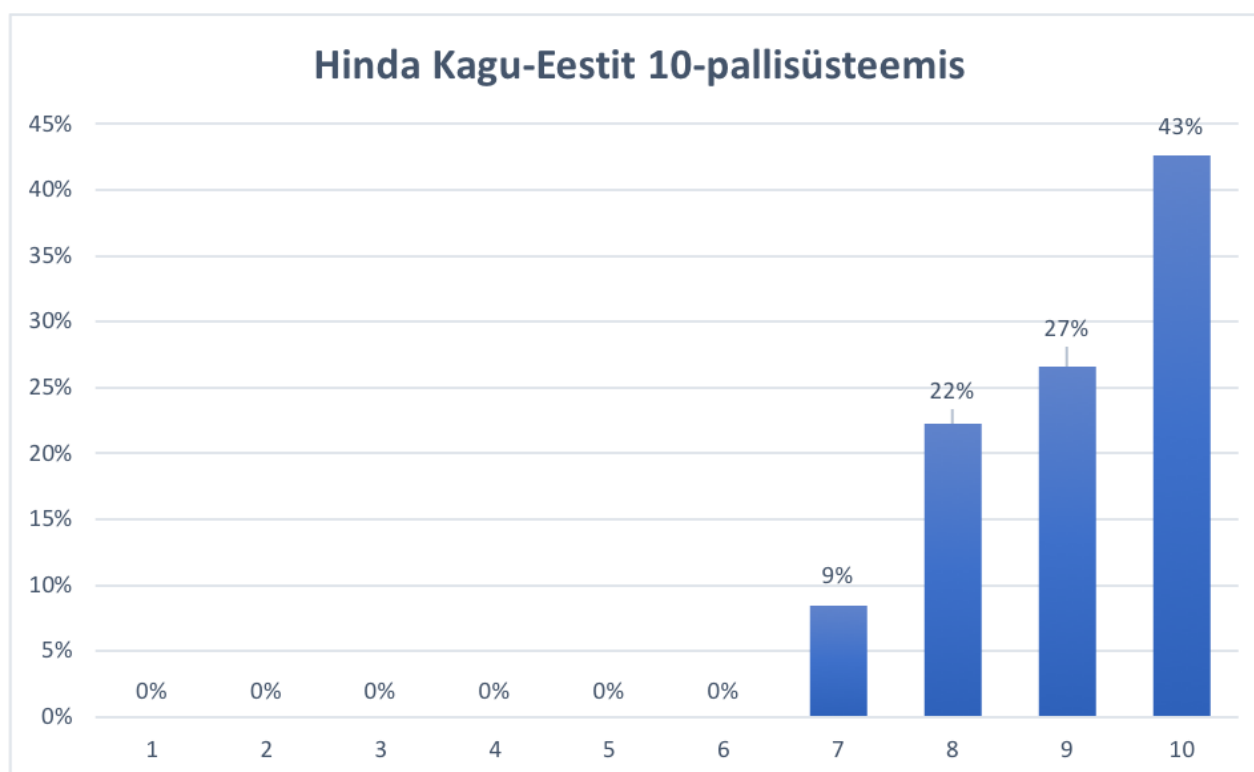
Kas ööbisid peale Kagu-Eesti oma reisi vältel ka mujal?

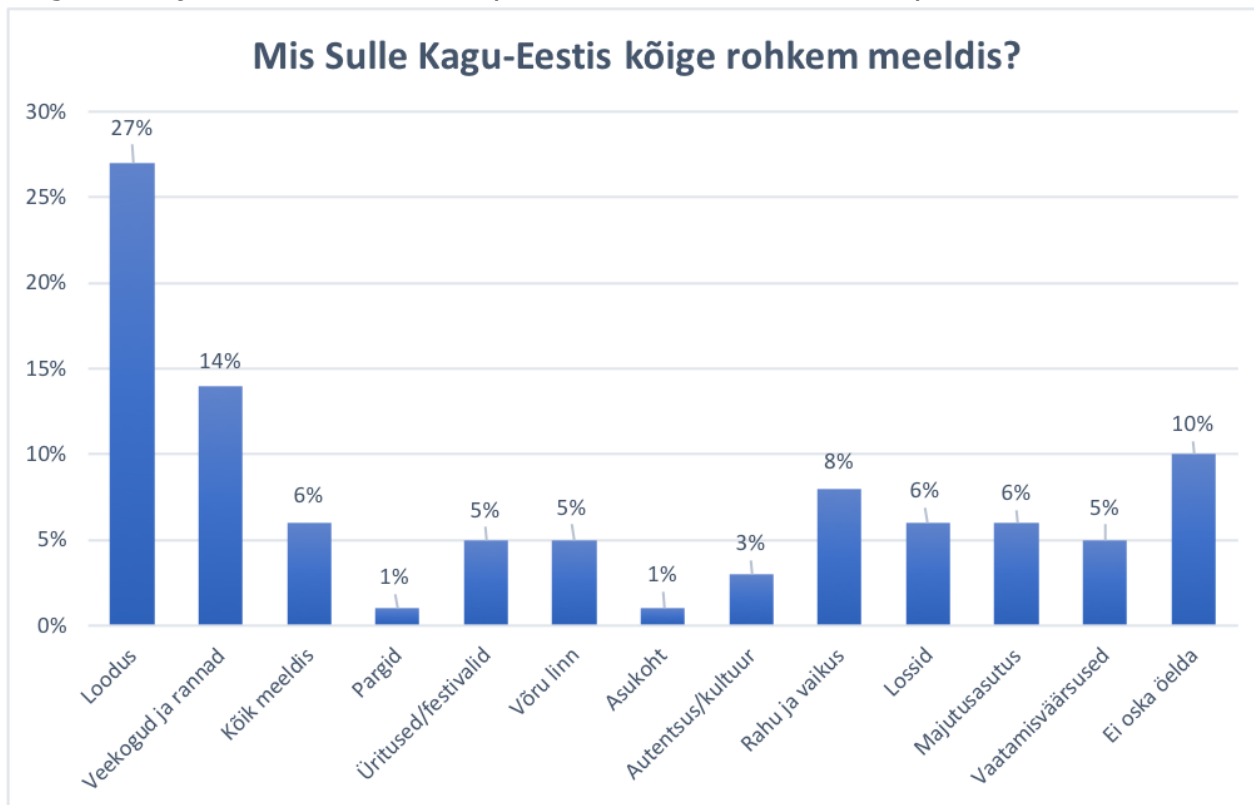
Ülekaalukalt peatusid 40% Eesti turistidest piirkonnas ainult 2 päeva. 18% vastanutest peatusid 1 päeva ning 18% 3 päeva. **76% turistidest peatus piirkonnas 1-3 päeva.** Kõige pikem peatumise aeg oli kuu aega, mis oli ainult 1% vastajatest. Vastanute peamised tegevused oma reisi vältel oli puhkamine ning looduses aja veetmine. Enim välja toodud vaatamisväärsused ja tegevused olid Tamula järv, Munamägi, Rõuge vaatetorn, Vargamäe, Võru keskvaljak, Piusa koopad, Setomaa, Sangaste loss, Maanteemuuseum ja Otepää seikluspark. Üritustest toodi välja ennekõike Intsikurmu ja Lastefestival.

Ülekaalukalt andsid 43% vastanutest Kagu-Eestile turismisihtkohana hindeks maksimaalse 10 punkti. Alla 7 punkti ei hinnanud piirkonda üksi turist ning Kagu-Eesti keskmine hinnang Eesti turisti jaoks on **9**.

Ülekaalukalt nautisid 27% vastajatest kõige rohkem Kagu-Eesti **loodust**. Eraldi tõid 14% välja piirkonna veekogud ja liivarannad. 10% vastajatest ei osanud kohe selgelt välja tuua, mis piirkonnas erilist on või neile meeldib, sest reis oli alles võrdlemisi alguses ning ei oldud piisavalt piirkonnaga tutvunud. 8% vastajatest nautisid ka piirkonna rahu ja vaikust ning tõid välja, et see on ideaalne paik kuhu linnakärast eemale puhkama tulla.

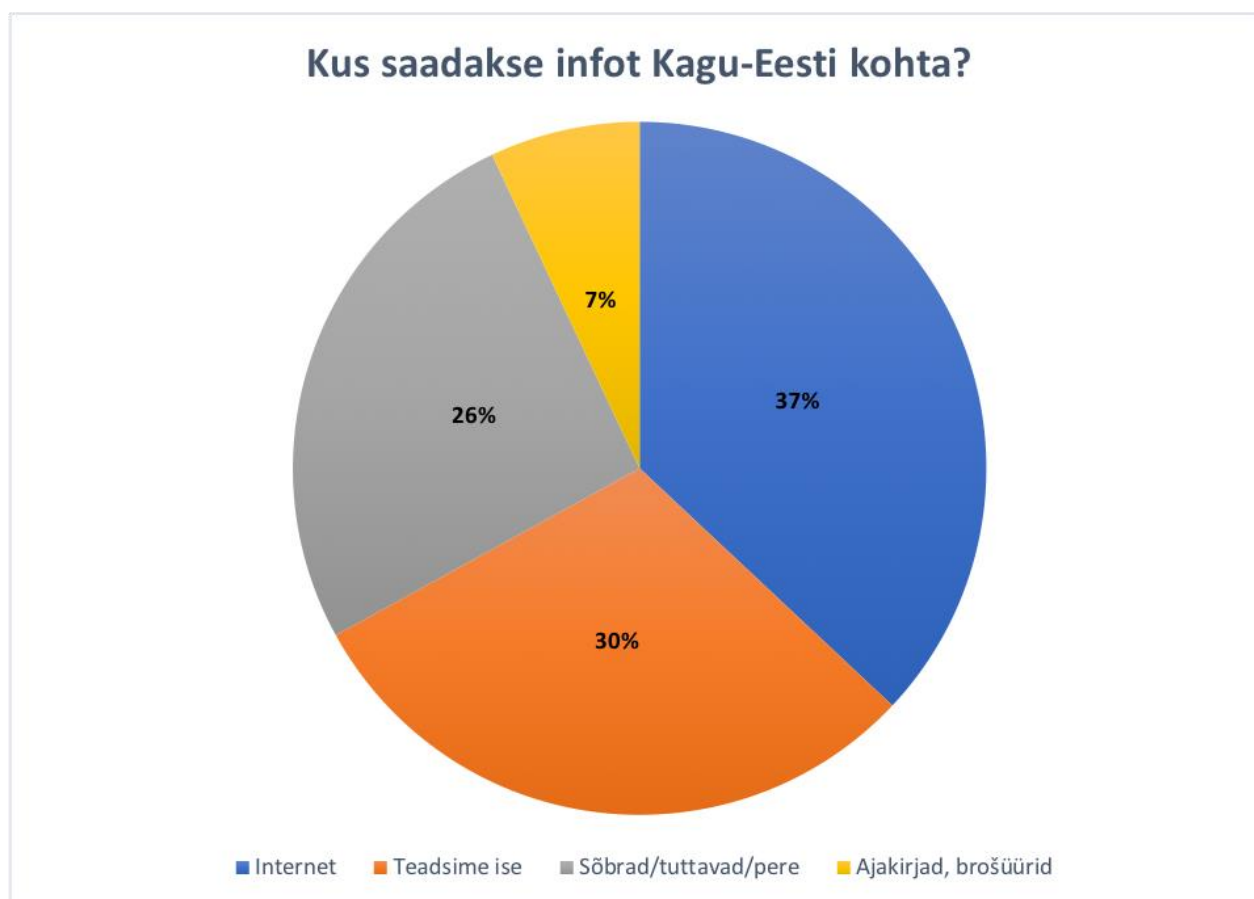

Kuna Eesti turistid on piirkonnaga võrdlemisi rahul ei osanud paljud vastajad soovitusi välja tuua ning palusid jätta kõik nii nagu on. Järgnevalt on välja toodud mõned vastajate soovitusel Kagu-Eesti turismisektori parandamiseks:

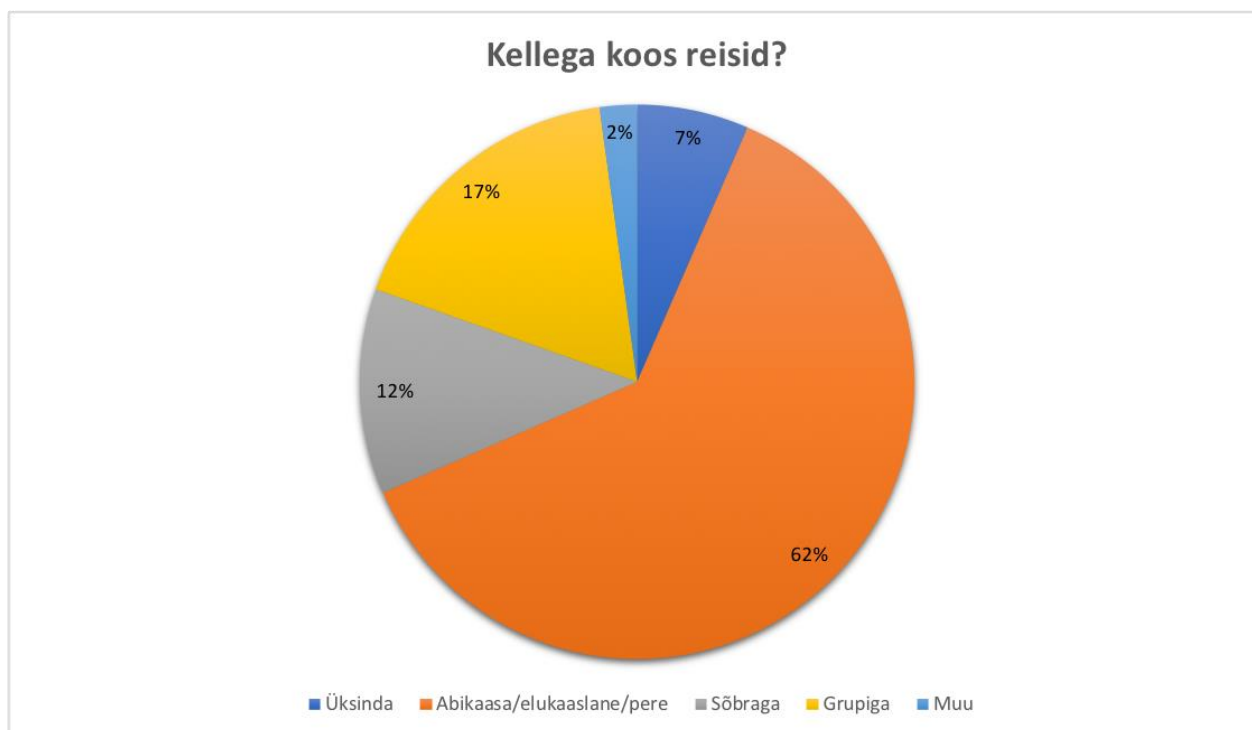
- "Rohkem söögikohti ja koondinfot piirkonna kohta."
- "Rohkem keskkonnasõbralikkust."
- "Piirkonnas võiks olla rohkem tegevusi ja nende kohta kättesaadavat informatsiooni."
- "Palun rohkem teeviitasid, maakondade vahel on päris lihtne ära eksida ilma nendeta."
- "Hinnad vajaksid korrigeerimist, kohati on need kallimad kui osades välismaa riikides."
- "Mõeldes sellele, et enamuse Eesti ilmast on vihmane ja külm, siis võiks siin olla rohkem siseruumi tegevusi."
- "Hooaja välisel ajal on enamuse kohti kinni ning tegevusi on võrdlemisi vähe."

Välja on toodud ainult mõned mitmetest ettepanekutest, kuid läbivalt tuli esile **vajadus koondinformatsiooni järgi**. Eesti turist soovib terve piirkonna kohta infot ühest kohast, kus oleks ülevaade nii suurematest kui ka väiksematest linnadest, vaatamisväärsustest ja tegevustest/üritustest. Samuti toodi mitmel korral välja, et Kagu-Eesti vajab suuremat majutusasutuste valikut ning kvaliteetsemaid toidukohti. Ilma isikliku sõiduvahendita turistid töid välja halva bussiühenduse, mistõttu on piirkondlik liiklemine aeganõudev ja ebamugav. Samuti on probleemne Kagu-Eesti hooajalisus ning nii majutusasutuste ning lokaalide lahtiolekuajad.

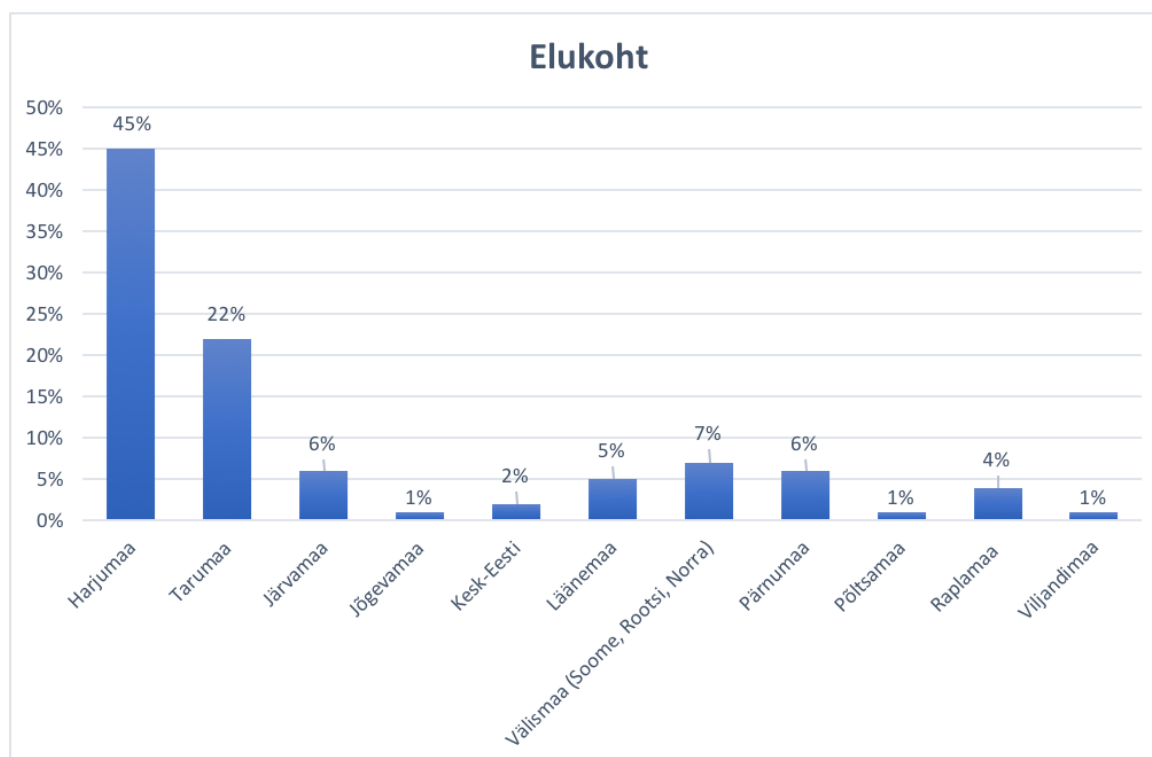
37% vastajatest leidsid informatsiooni Kagu-Eesti kohta internetist ise otsides ning 30% turistidest on ise teadlikud selle kohta, mis piirkonnas toimub. 26% vastajatest tulid Kagu-Eestisse kas tänu sõbra, tuttava, sugulase või pereliikme soovitusel ning kõigest 7% vastajatest leidsin infot kas ajakirjast, infotahvilt või brošüürist.

Eesti turistidest reisis ülekaalukalt 62,2% **elukaaslase** või **perega**. 17% vastajatest olid grupiga s.h suvepäevadel, koolitusel ja seminaridel osalevad inimesed.

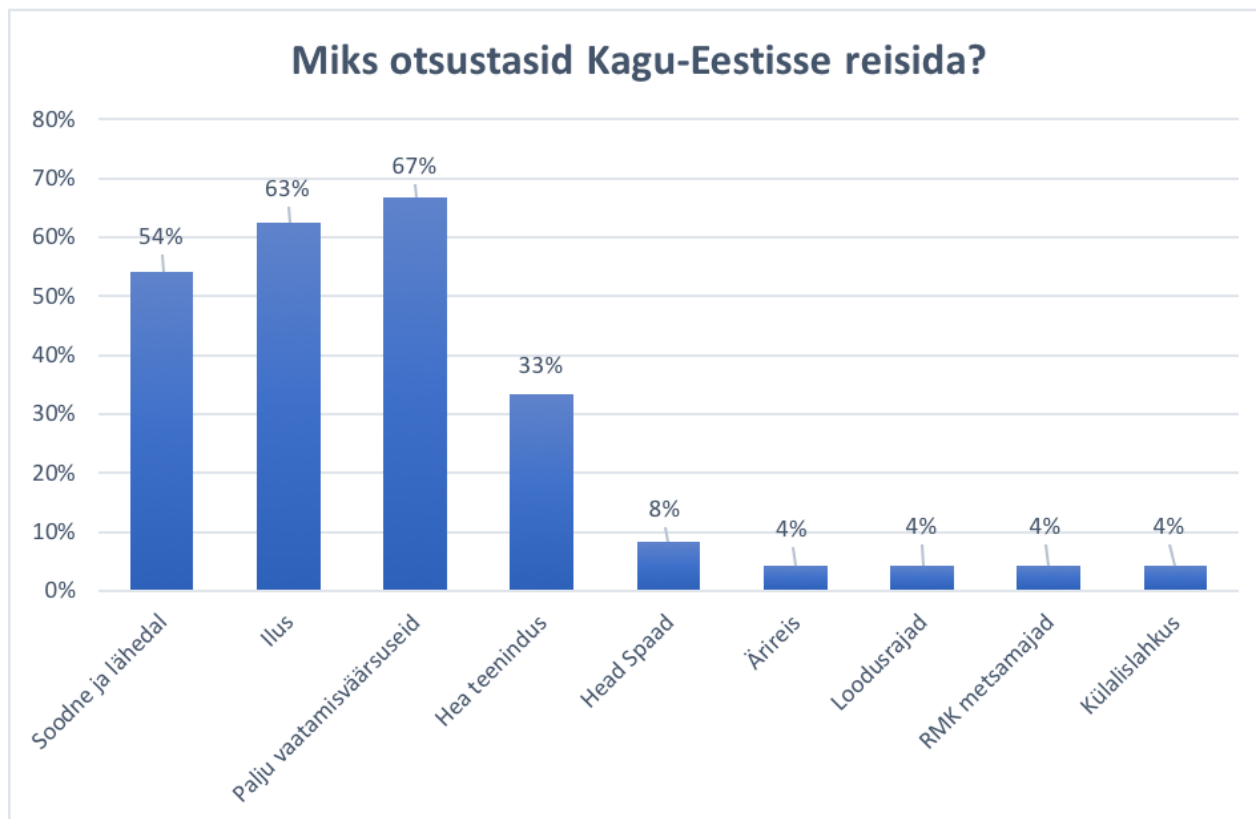
Küsitluses osalenud Eesti turistid olid valdavalt pärit kas Harjumaalt või Tartumaalt ning esindatud olid pea kõik võimalikud vanuserühmad. Kuna selgelt ei eristunud ühte kindlat vanuserühma, kes oleks piirkonda sagedamini külastanud on peamised Eesti turistid Kagu-Eestis vanuserühmas 25-30, 45-50 ja 55.

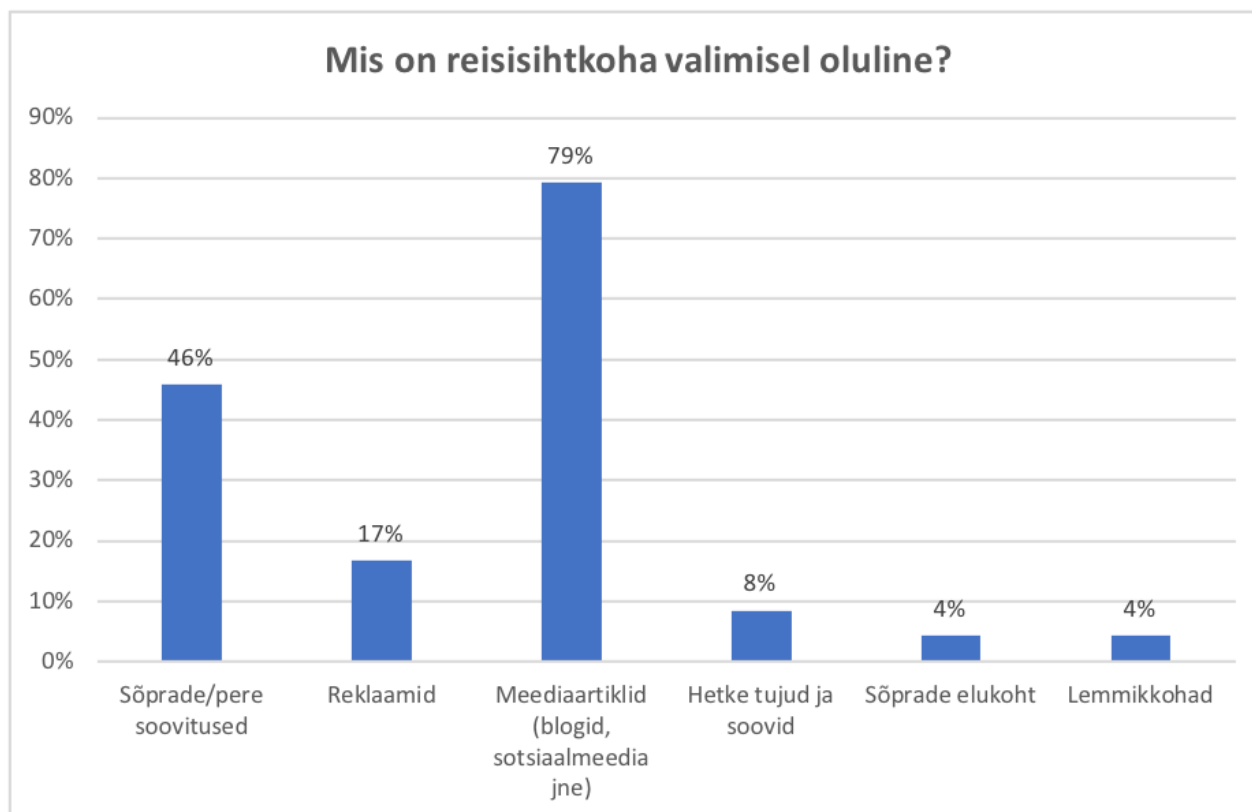
LÄTI TURISTID

Läti turistide küsitlus oli avatud internetis ning see oli valikvastustega, kus sai valida rohkem kui ühe sobiva variandi.

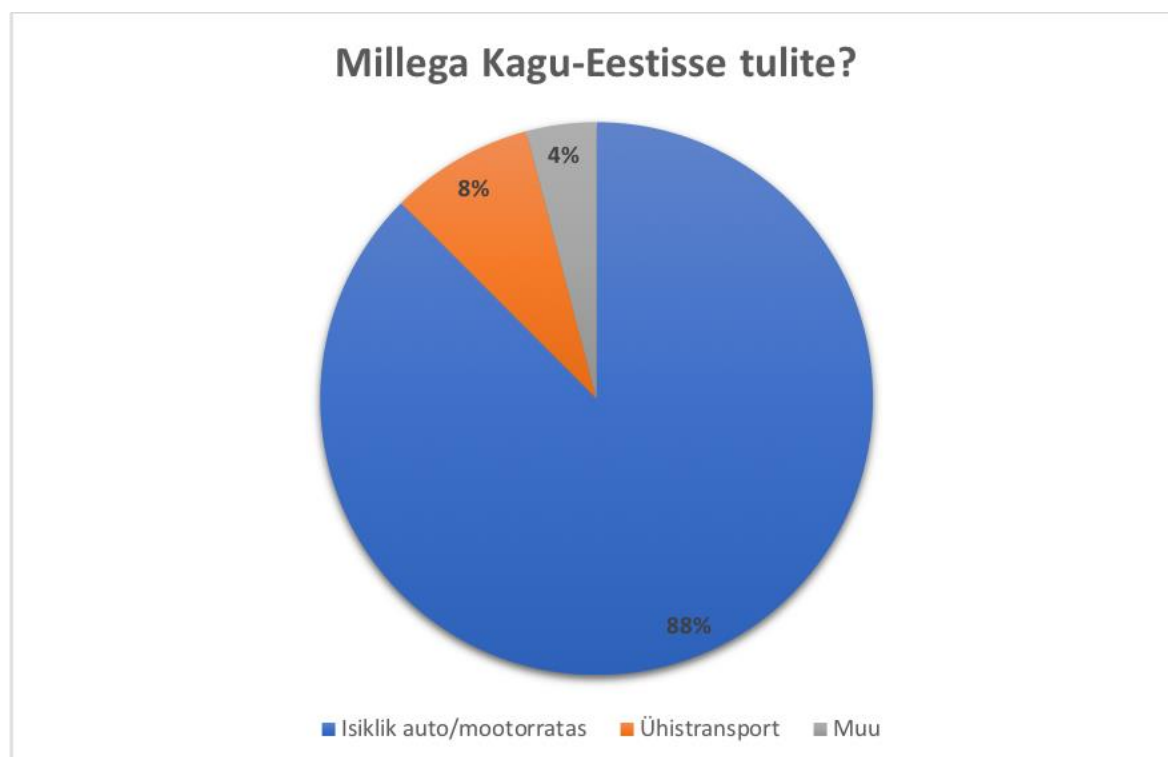
Läti turiste toob Kagu-Eestisse kolm peamist põhjust: palju vaatamisväärsuseid, kaunis piirkond ning soodsad hinnad koos geograafilise lähedusega.

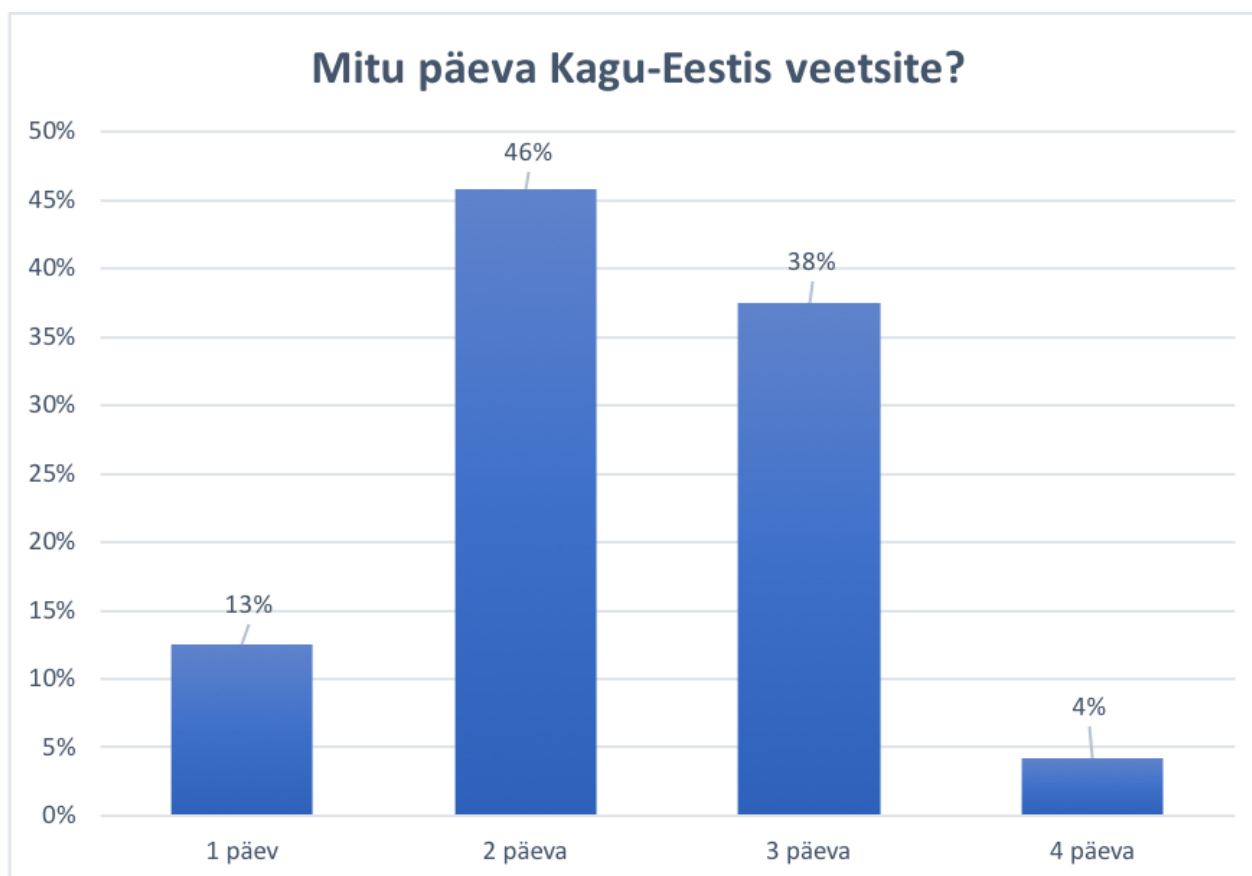
Läti turisti jaoks on reisisihtkohta valides väga oluline selle **nähtavus ja kajastused meedias** s.h sotsiaalmeedia, reisiblogid, kodulehed jne. See tähendab, et reisisihtkohta valitakse vastavalt sellele, kas varasemalt on mingisugune teadlikkus tekkinud tänu meediakajastustele. 46% vastajatest lähtub suusõnalistest soovitustest ning vähemal määrel mängivad rolli traditsioonilised reklaamid.

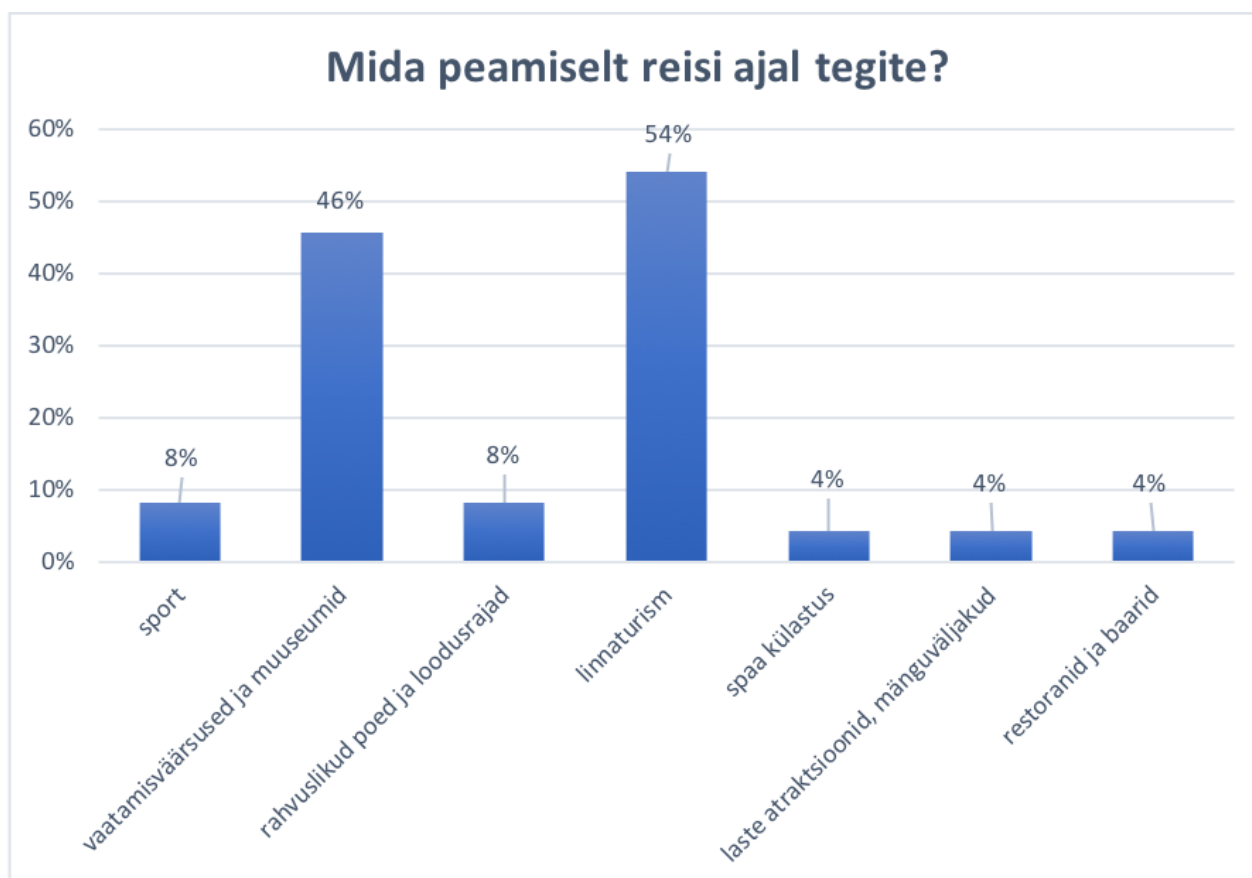
Küsitlusele vastanute jaoks konkureeris Kagu-Eestiga reisisihtkoha valimisel mitte teised Eesti maakonnad vaid Euroopa riigid nagu Leedu, Poola, Portugal, Hispaania, Itaalia, Kreeta või riigid, mida vastaja varasemalt külastanud ei ole.

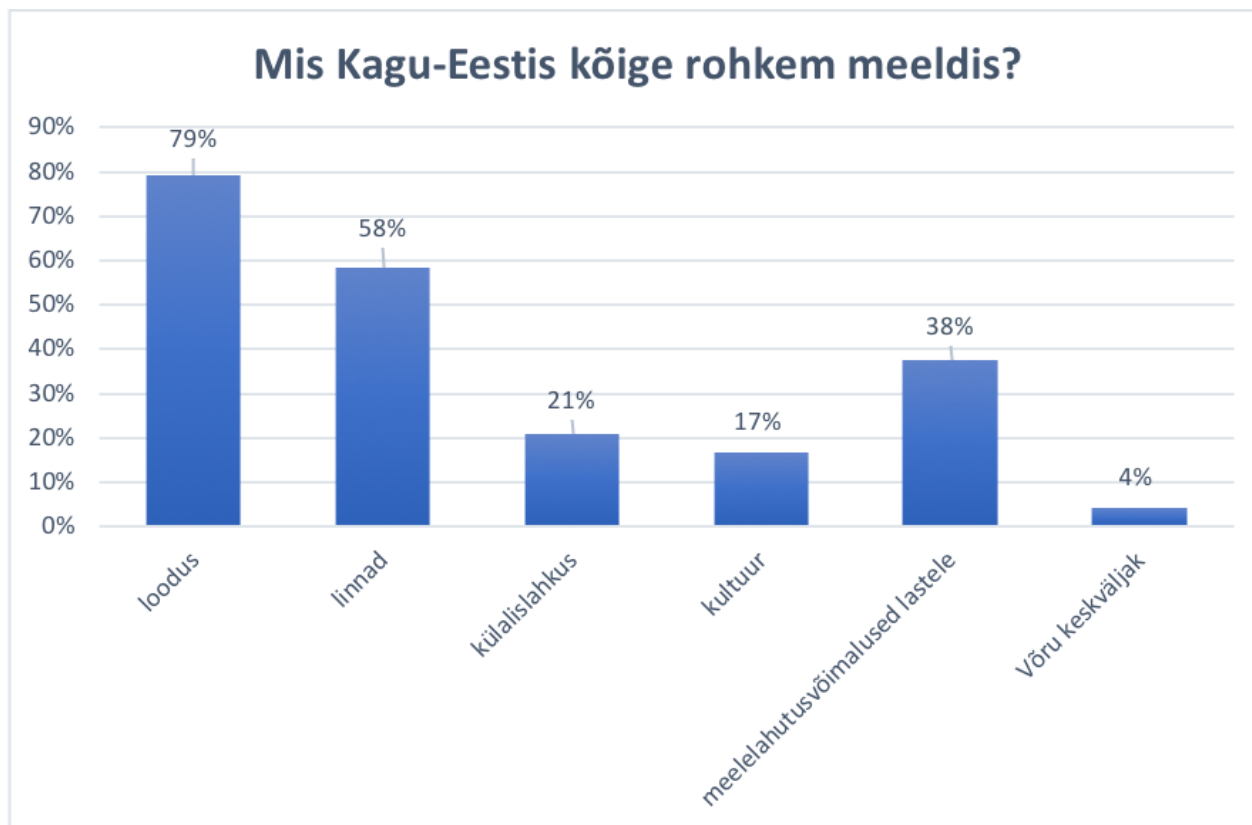
Küsitlusele vastanud Läti turistid ööbivad piirkonnas keskmiselt **2-3 päeva**, mis tähendab, et piirkond on rohkem populaarne lühiajalisteks reisideks. Sellel on seos informatsiooni puudulikkusega piirkonnas kuna Läti turist ei ole piisavalt kursis kohapealsete tegevustega mistõttu planeerib oma reisi juba ette reisi lühema.

Küsitlusele vastanud Läti turistidest 57% jaoks oli kõige eelistatumaks tegevuseks linnaturism ning 46% külastas vaatamisväärsuseid ja muuseume.

Uuringus osalenud 79% Läti turistidest meeldis enim Kagu-Eesti **loodus** ning 58% tõi välja piirkonna nii suured kui ka väikesemad linna ja külad. 38% vastajatest oli väga rahul **meelelahutusvõimalustega lastele** s.h seikluspargid jne ning eraldi toodi välja Võru keskväljak.

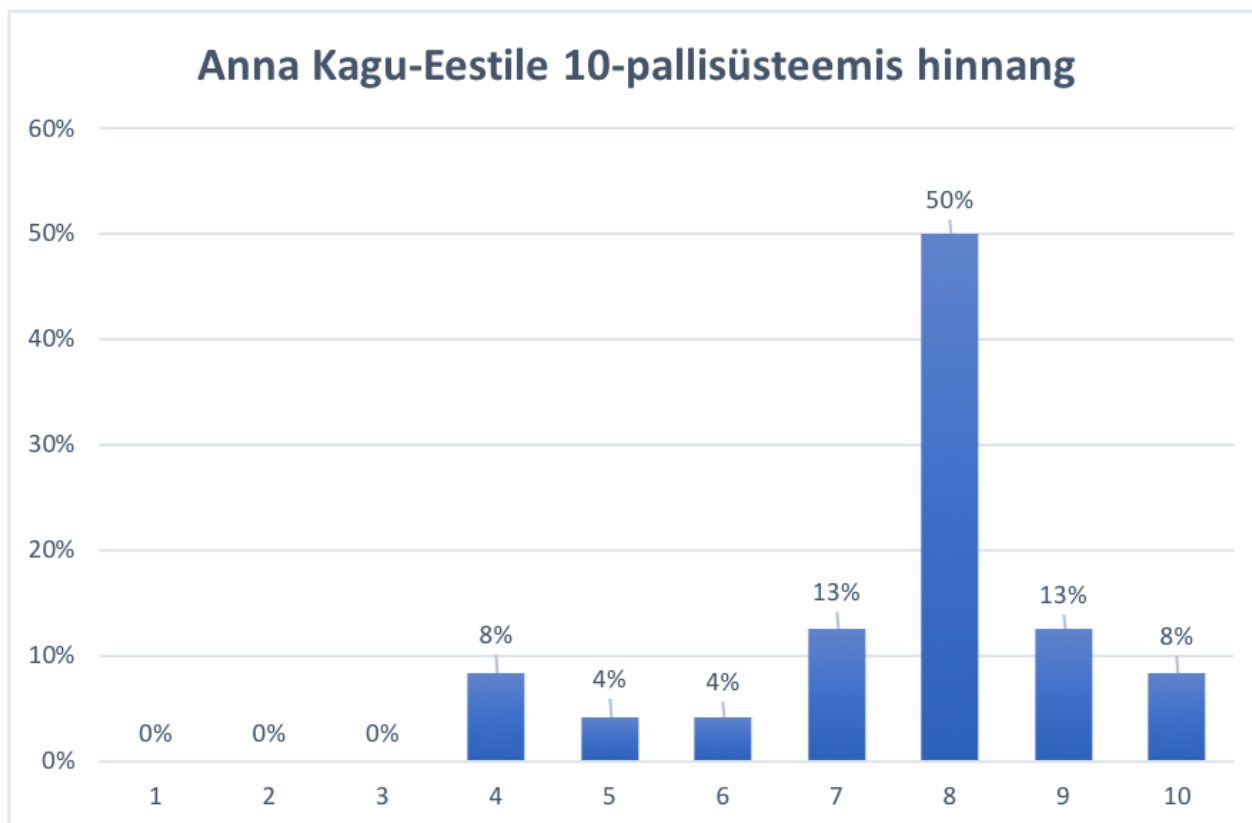

Uuringus osalenud Läti turistidest andsid 50% vastajatest Kagu-Eestile hindeks 8. Kõikide vastajate kohaselt on piirkonna turismisihtkoha **keskmine hinnang 7,6**.

Kuigi osa vastajatest olid kõigega rahul ning ei osanud konkreetseid soovitusi anda on järgnevalt välja toodud uuringus osalenute konkreetset soovitusi piirkonnale:

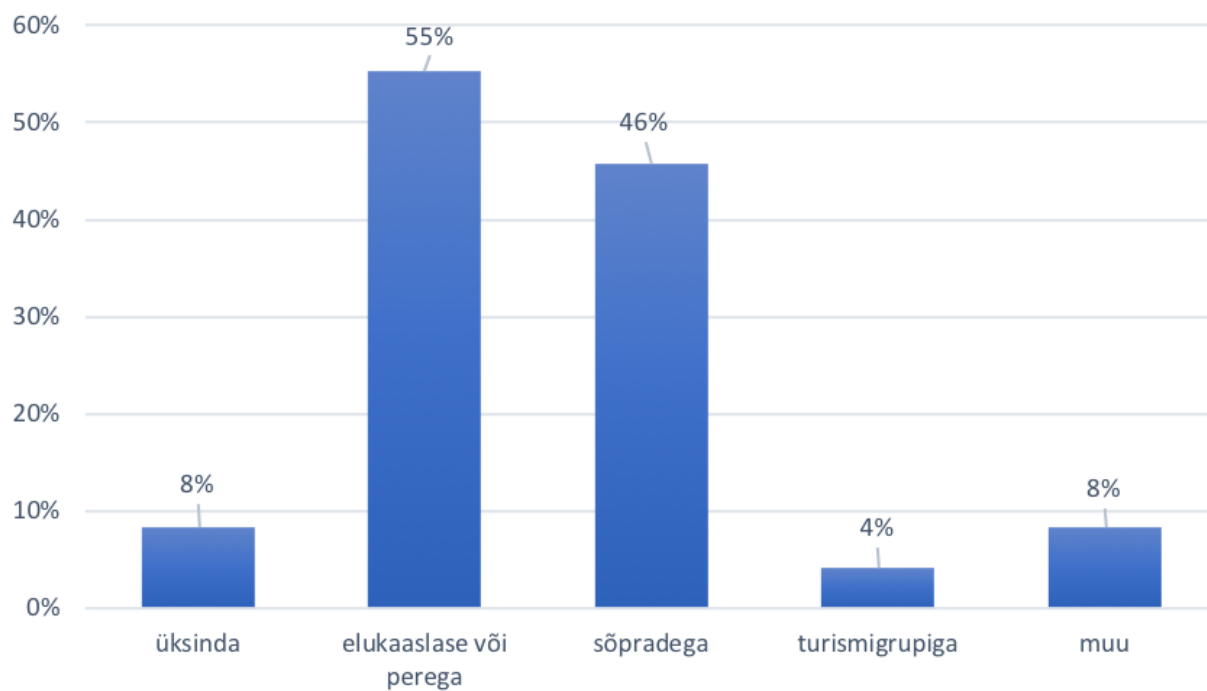
- "Rohkem tegevusi ja informatsiooni majutusasutustes."
- "Rohkem teeviitasid, piirkonnas on kerge ära eksida."
- "Hea teenindusega telklad ja karavanide parkimise alasid vähe."
- "Odavamaid hindasid."
- "Lätikeelset infot."

Läbivalt toodi kõige rohkem soovitude seas välja rohkem **koondinformatsiooni** piirkonna kohta nii internetis kui ka Kagu-Eestis juba koha peal olles.

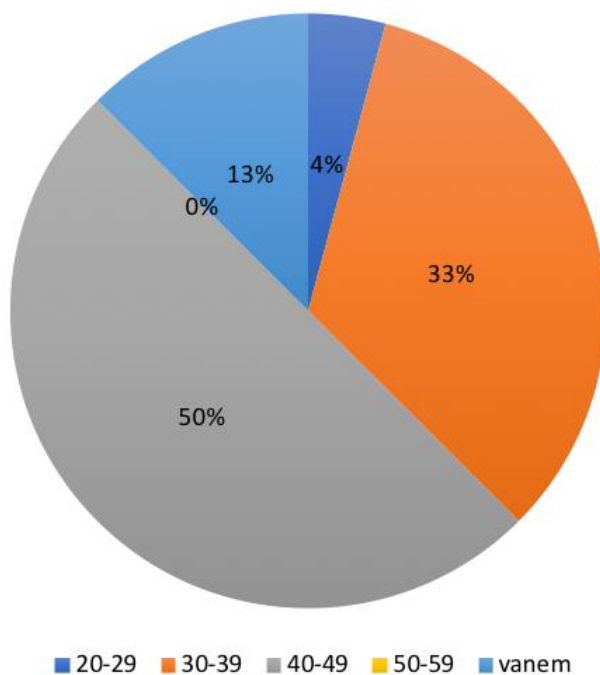
Küsitlusele vastanud turistid tõid eraldi välja **visitestonia.ee** lehe, kust on peamiselt Kagu-Eesti kohta informatsiooni tarbitud. Vähem populaarsed kuid siiski kasutatavad allikad on veel Tripadvisor ning infokeskustest saadavad materjalid.

Kellega koos Kagu-Eestisse reisisid?

Küsitlusele vastanud Läti turistid olid peamiselt keskealised, naissoost ning valdavalt Riist või selle ümbrusest pärit.

Vanus

VEENE TURISTID

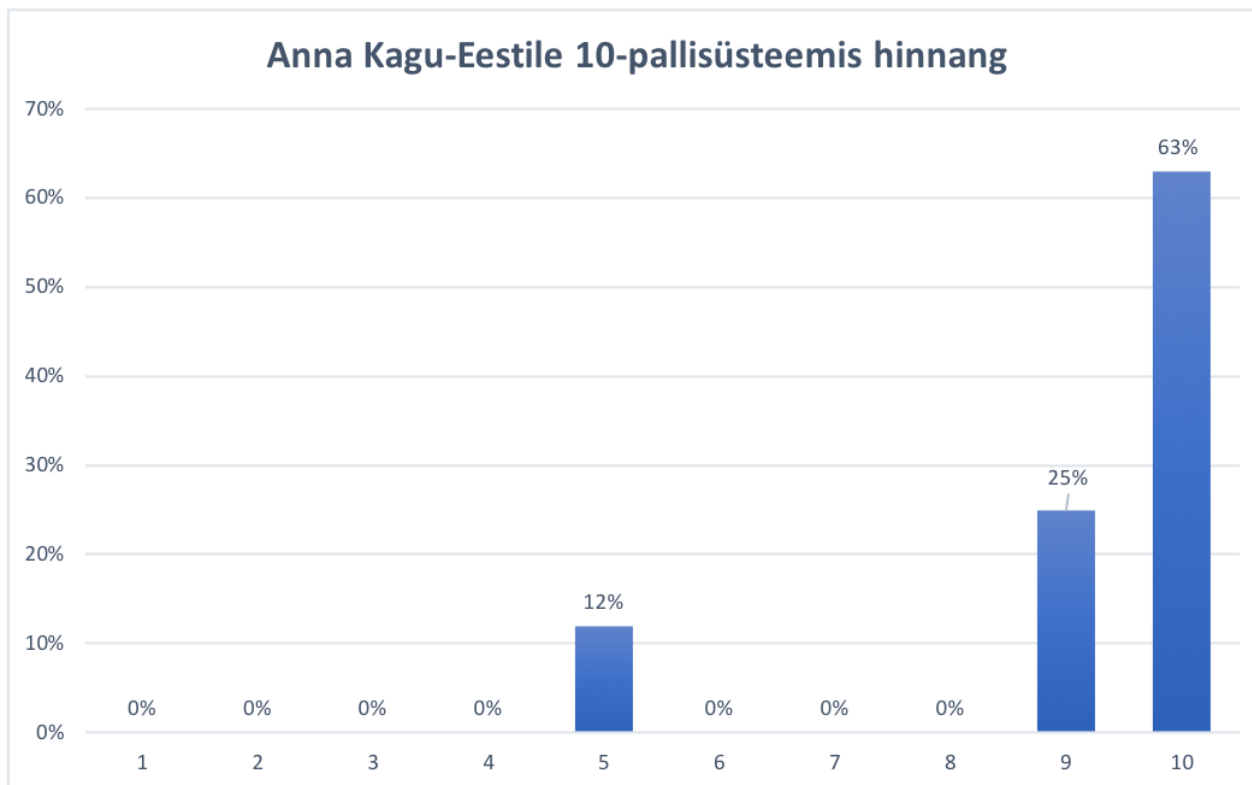
Vene turistide küsitlusele vastanute piirkonda reisimise põhjused olid järgnevad:

- Läbisõidul
- Pere või sugulased elavad piirkonnas
- Aktiivne puhkus
- Laager
- Soodne kliima
- Kaunis loodus ja soodsad hinnad

Sellest tulenevalt olid vastanute jaoks reisisihtkoha valimisel sarnaselt oluline **hind, soe kliima, tegevused ja rahulik keskkond**. Aktiivsel puhkusel olevad vastajad eelistasid Kagu-Eestit Saaremaale ja Soomaale, läbisõidul või pere juures külas olijad teadsid kohe, et nende sihtkoht on Kagu-Eesti.

Absoluutselt kõik vastajaid kasutasid sõiduvahendiks isiklikku autot ning ainult 25% vastajatest ööbisid peale Kagu-Eesti veel mujal linnades s.h Tallinn ja Tartu. Mujal ööbimiste põhjuseks oli kas töö või pere külastamise eesmärk.

Sellest tulenevalt ei veetnud 25% vastajatest isegi tervet päeva piirkonnas. Pooled vastajad olid piirkonnas 2-4 päeva, mis tulenes reisi eesmärgist, milleks oli kas seltskonnaga puhkamine või bändilaager. Tänu sellele olid vastajate reisirajad jaotunud kolmeks: aktiivne puhkus, perekondlik reis ja läbisõit.

Küsitlusele vastanute keskmine hinnang Kagu-Eestile kui turismisihtkohale on **9,1**.

Sarnaselt Eesti ja Läti turistidele hindab ka vene turist Kagu-Eestis kõrgelt loodust ning vaikust ja rahu.

"Me otsisime keskkonda, mis soodustaks keskendumist ja pühendumist 100% muusikale ja me leidsime selle. Me pole varem Eestis käinud ja see oli uskumatu. Me olime mitu päeva ilma internetita metsas kus oli linnulaul, puhas õhk, vihmababin jne. Me lindistasime osa isegi peale muusikale taustaks."

Järgnevalt on välja toodud vastajate poolsed soovitusel Kagu-Eestile:

- "Venekeelne teenindus."
- "Venemaal ei ole piirkond väga tundud, kui siin sugulasti poleks ei satuks."
- "Tehke oma teed korda."
- "Siin ei ole piisavalt teeviitasid, eksisime mitu korda ära."

Enamus vastajatest jäid vanusevahemikku 40-50, valdavalt meessoost ning pärit Moskvast või selle lähedusest.

KOKKUVÕTE

Kagu-Eesti kaheks läbivaks probleemiks on **töökohtade vähesus ja puudulik infrastruktuur**. Kohalikud elanikud lahkuvad või on lähima kolme aasta jooksul lahkumas mujale leidmaks paremini tasustatud ja erialast tööd. Kohalikud ettevõtted on piiratud uute töökohtade loomisel tänu nõrgale infrastruktuurile ning tööealised inimesed lahkuvad piirkonnast stabiilsete ja keskmisest kõrgema palgaga töökohtade puudmise/vähesuse tõttu.

Turistide uuringu tulemusel tuli läbivalt välja, et turistid soovivad rohkem **koondinformatsiooni** Kagu-Eesti kohta. Eesti turistid teavad valdavalt piirkonnast küll ise, kuid tegevuste ja ürituste kohta on keeruline informatsiooni leida. Kuna Läti turistide reisisihtkoha valikut mõjutavad väga tugevalt meediakajastused, siis turismi kasvatamiseks on oluline tõsta üldist tuntuust ning nähtavust.

Eraldi oli läbivaks teemaks ka teeviitade vähesus piirkonnas tänu millele kas eksiti tihti ära või ei leitud oma sihtkohta üldsegi ülesse.

Kuna küsitlust viidi läbi nii kõrgel kui ka madalal hooajal on suurim erinevus turistide arvamuses seos tegevustega piirkonnas. Kui suvehooajal ollakse erinevate sportimistingimuste ja tegevustega rahul, siis hooajavälisel ajal ei ole külastajate sõnul piirkonnas piisavalt tegevust kuna pooled lokaalid on suletud. Sellest tulenevalt on **hooajalisuse vähendamine** piirkonnas jätkusuutlikuks turismiks ülimalt oluline.

Kuigi üldises pildis on Kagu-Eesti populaarne sihtkoht puhkuseturistile tänu soodsale keskkonnale on Eesti turistide seas populaarne **äriturism**, mis on kindlasti üks tuleviku arenguvõimalusi.